

Biuletyn

informacyjny

4/2016

Ziemia lepiej chroniona
Najważniejsze przepisy nowo uchwalonej ustawy

Obrót ziemią w Europie

Zainwestuj w modernizację
Nawet 900 tys. zł do wzięcia

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

WNIOSEK O PŁATNOŚCI OBSZAROWE ZŁÓŻ PRZEZ INTERNET

SKORZYSTAJ Z APLIKACJI E-WNIOSEK

- **OTRZYMASZ INFORMACJE,
CZY WNIOSEK JEST KOMPLETNY**
- **DOWIESZ SIĘ, CZY SPEŁNIASZ
WYMOGI ZAZIELENIENIA**

ZŁÓŻ WNIOSEK OD 15 MARCA DO 16 MAJA

W numerze:

MRiRW

Prosto z gabinetu	4
Ziemia lepiej chroniona	5
Najważniejsze przepisy nowo uchwalonej ustawy	
Nowa ustawa – fakty i mity	8
Obrót ziemią w Europie	10
Zmiany w projekcie budżetu	12
Budżet na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne na 2017 r.	
28 zmian w nowym PROW	13
Czekamy na akceptację Komisji Europejskiej	
Zmiany w unijnym systemie jakości	16
Dotacje dla pszczelarzy	18
Ochrona roślin bezpieczna dla pszczół	20
Wspólna Polityka Rolna po 2020 r.	22
Innowacje w rolnictwie	24
Nagrody i wyróżnienia dla polskich zespołów badawczych	
Ofensywa dyplomatyczna	27
Działania na rzecz poprawy trudnej sytuacji na rynkach wieprzowiny i mleka w Polsce	

ARiMR

100 tys. zł dla młodych rolników	29
ARiMR przyjmuje wnioski o taką pomoc do 29 kwietnia	
Zainwestuj w modernizację	30
Nawet 900 tys. zł do wzięcia	
Nieoprocentowany kredyt dostępny w 6 bankach	31
Na wypłatę dopłat bezpośrednich za 2015 rok	
Agencja ma czas do końca czerwca	32
Listy z kolejnością przysługiwania pomocy młodym rolnikom opublikowane na portalu ARiMR	33
Po dopłaty z tytułem prawnym	33
Ważne dla rolników, którzy chcą otrzymać płatności obszarowe za 2016 r. do gruntów dzierżawionych od ANR	
Z pierwszej ręki	34

ARR

Wizyta w Indiach	36
------------------	----

ANR

Rola spółek strategicznych	37
----------------------------	----

Zdaniem ministra

Zbigniew Babalski, sekretarz stanu w MRiRW

Szanowni Państwo!

Polska ziemia doczekała się w końcu należytej jej ochrony, wyczekiwanej od wielu lat. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił 14 kwietnia 2016 r. ustawę o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Głównym celem ustawy jest realna ochrona polskiej ziemi przed niekontrolowanym wykupem. Obowiązujące dotychczas przepisy regulujące zasady nabywania nieruchomości rolnych ochrony takiej nie zapewniały. Przyjęcie ustawy stanowi realizację zapowiedzi wyrażonej w exposé pani premier Beaty Szydło.

Uchwalenie ustawy poprzedzone było gruntownymi konsultacjami społecznymi, które rozpoczęły się oficjalnie 8 stycznia 2016 r. i trwają praktycznie do chwili obecnej, ponieważ rząd nieustannie wstępuje się w głos społeczeństwa. Uwzględnienie wielu propozycji nadało ustawie jej ostateczną treść.

W trakcie prac w mediach, w wypowiedziach polityków oraz publicystów były prezentowane nieprawdziwe informacje na temat głównych założeń projektu. Odniesienie się do tych, delikatnie rzecz ujmując, nieścisłości zawiera artykuł pt. „Nowa ustawa – fakty i mity”, który publikujemy na str. 8 „Biuletynu”.

Warto jednak wskazać powód podjęcia prac legislacyjnych – uszczelnienie obrotu nieruchomościami rolnymi oraz realizacja celów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego wskazanych w art. 1 tej ustawy, tj. poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych, przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych oraz zapewnienie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach.

Przyjęte przepisy przybliżają nas do europejskich standardów obowiązujących w tym zakresie. Przepisy

prawa dotyczące obrotu ziemią w części krajów unijnych są tak tworzone, aby w sposób szczególny traktowały pewną grupę gospodarstw, czyli tzw. gospodarstwa rodzinne, które są podstawową jednostką produkcyjną w europejskim rolnictwie. Odpowiednie regulacje w Polsce konstruowane były w kierunku poprawy struktury agrarnej, a w szczególności ograniczania koncentracji ziemi i jej udostępniania szerszej grupie podmiotów, która nie gwarantuje rolniczego wykorzystania ziemi rolnej. Szczegółową analizę w tym zakresie prezentuje materiał pt. „Obrotów ziemią w Europie” (str. 10).

Wartość gruntów rosta w ostatnich kilkunastu latach znacznie szybciej niż innych form lokaty kapitału (szczególnie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej), co zachęcało do zakupów ziemi w celach spekulacyjnych. Na problem niekontrolowanego wykupu gruntów rolnych zwrócił uwagę Europejski Komitet Ekonomiczny w opinii z dnia 21 stycznia 2015 r. pt. „Masowy wykup gruntów rolnych – dzwonek alarmowy dla Europy i zagrożenie dla rolnictwa rodzinnego”. Komitet odnosząc się w tej opinii wprost do Polski podał, że pomimo iż do maja 2016 r. obowiązuje zakaz kupowania ziemi przez obcokrajowców i przedsiębiorstwa zagraniczne przede wszystkim z państw UE, podmioty te wykupiły już 200 tys. ha ziemi. Komitet zwrócił uwagę, że trudno jest uzyskać wiarygodne dane na temat rozmiarów tego zjawiska, ponieważ nie wszystkie transakcje dotyczące ziemi są rejestrowane, a ponadto transakcje takie dokonywane pomiędzy osobami prawnymi są często niezbyt przejrzyste, jak np. w przypadku skupu gruntów przez spółki zależne lub przedsiębiorstwa partnerskie. Kilka organizacji pozarządowych i instytutów badawczych przeprowadziło jednak odpowiednie badania. I tak według szacunków Banku Światowego w latach 2008-2009 masowy wykup ziemi na świecie objął powierzchnię 45 mln ha. W raporcie „Land Matrix” opisano, jak w ramach 1217 szeroko zakrojonych transakcji w krajach rozwijających się zbyto łącznie 83,2 mln ha gruntów rolnych, tj. 1,7 proc. terenów uprawnych świata. W Europie grunty

rolne ogółem kurczą się, coraz więcej gruntów skupia się w rękach kilku wielkich przedsiębiorstw. W Unii Europejskiej 1 proc. przedsiębiorstw rolnych kontroluje 20 proc. gruntów. W dokumencie tym postuluje się też wyłączenie, ewentualnie ograniczenie, swobody przepływu kapitału w stosunku do nieruchomości rolnych.

Wskazane problemy były powodem wielu protestów rolników. Protesty rozpoczęły się w grudniu 2012 r. Ze zgromadzonych w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi danych wynika, że ogółem w latach 2012-2015 odbyło się około 158 protestów rolniczych, przy czym zawsze jeden z postulatów dotyczył nieprawidłowości związanych z obrotem i gospodarowaniem nieruchomościami rolnymi. Podczas protestów rolnicy wskazywali m.in. na przypadki, w których osoby fizyczne nabywały nieruchomości rolne dla celów spekulacyjnych, wykorzystując do tego tworzone przez siebie spółki prawa handlowego (z reguły spółki z o. o.). Przytoczone wyżej okoliczności stanowiły asumpt do podjęcia na nowo prac nad przepisami regulującymi zasady obrotu nieruchomościami rolnymi, gdyż jak to już zostało wskazane, dotychczasowe przepisy nie zapewniały skutecznej ochrony nieruchomości rolnych w Polsce przed ich wykupem w celach spekulacyjnych, tj. z zamiarem dalszej odsprzedaży za wyższą cenę, oraz przed nabywaniem przez osoby niegwarantujące ich właściwego wykorzystania.

Stąd też koniecznością było przyjęcie ustawy z dnia 14 kwietnia 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw. Proponowane regulacje w zamierzeniu prowadzić mają do rzeczywistego a nie jedynie deklaratywnego oparcia ustroju rolnego w Polsce na gospodarstwach rodzinnych, co stanowić będzie realizację normy art. 23 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym podstawą ustroju rolnego w Polsce są gospodarstwa rodzinne. Szczegółową prezentację istoty rozwiązań przyjętych w ustawie zawiera materiał pt. „Ziemia lepiej chroniona” (str. 5 „Biuletynu”).

Prosto z gabinetu

Przeciwdziałanie nieuczciwym praktykom handlowym w łańcuchu dostaw żywności

Nieuczciwe praktyki stosowane przez handel, szczególnie wielkopowierzchniowy, stanowią barierę rozwoju rolnictwa i wymagają pilnych prac ustawowych. Problem ten podnosili przedstawiciele rolników i organizacji branżowych w uzupełnieniach „Programu działań

MRiRW”. Dokonano oceny dotychczasowych rozwiązań ustawowych i projektów legislacyjnych. Podjęto współpracę z posłami w Parlamencie Europejskim, pracującymi nad rezolucją PE dotyczącą przeciwdziałania nieuczciwym praktykom handlowym w łańcuchu dostaw żywności. Trwają prace nad projektem ustawy, która ureguje ten obszar łańcucha żywnościowego z korzyścią dla rolników i dostawców produktów żywnościowych.

Aby zmiany mogły być dokonane

Opracowano projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie upoważnienia ministra właściwego ds. rozwoju wsi do przyjmowania projektów zmian PROW 2014-2020. Proponowana uchwała ma na celu usprawnienie procesu zmian w zakresie korekt o charakterze czysto typogra-

ficznym lub redakcyjnym, nie mających wpływu na wdrażanie polityki rozwoju obszarów wiejskich oraz działań PROW 2014-2020. Upoważnienie pozwoli również na wprowadzenie zmian technicznych w związku z negocjacjami z Komisją Europejską wniosku o modyfikację Programu.

Wartości klimatyczne bilansu wodnego

Do uzgodnień społecznych i międzyresortowych, został przesłany projekt rozporządzenia Ministra RiRW w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych i gleb, który zastąpi przepisy obowiązujące w tym zakresie od 2007 r. W związku z suszą w 2015 r., która w sposób szczególnie dotkliwy wystąpiła w uprawie kukurydzy, zaistniała konieczność zmian wartości progowych KBW dla kukurydzy uprawianej na ziarno i na kiszonkę, które to były wyznaczone na podstawie danych o plonach dla tej uprawy pochodzących z rejonów o do-

brzych glebach i o dużej retencji wodnej. W projekcie rozporządzenia zaproponowano wprowadzenie nowych wielkości progowych.

W przypadku upraw kukurydzy, buraka cukrowego oraz rzepaku i rzepiku uprawianych na glebach I kategorii, grupa granulometryczna: piasek luźny, piasek luźny pylasty, piasek słabo gliniasty, piasek słabo gliniasty pylasty, nie są podane wartości krytyczne KBW, gdyż na tych glebach uprawa powyższych upraw nie jest wskazana. W latach, w których warunki wilgotnościowe gleb są dobre, plony powyższych upraw są na zadawalającym poziomie, jednakże już przy małym deficycie wody plony tych upraw ulegają gwałtownemu obniżeniu.

Wsparcie dla producentów świń

W PROW 2014-2020, w ramach działania *Przywrócenie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof oraz wprowadzenie odpowiednich środków zaradczych*, przewidziano 2 typy operacji: „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” oraz „Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej”.

W ramach 1. typu operacji wspierane będą gospodarstwa rolne poszkodowane w wyniku wystąpienia klęsk żywiołowych,

niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof. Natomiast w ramach 2. typu operacji możliwe będzie odtworzenie tylko tych składników majątku gospodarstwa, które uległy uszkodzeniu bądź zniszczeniu. Maksymalna wysokość pomocy udzielonej jednemu beneficjentowi i na jedno gospodarstwo rolne w ramach tego instrumentu wsparcia, w okresie realizacji PROW 2014-2020, nie może przekroczyć 300 000 zł, a pomoc przyznaje się na operacje o planowanej wysokości kosztów kwalifikowanych powyżej 20 000 zł.

Ziemia lepiej chroniona

Najważniejsze przepisy nowo uchwalonej ustawy

Głównym celem ustawy *o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw* jest realna ochrona polskiej ziemi przed niekontrolowanym wykupem oraz zagwarantowanie dochodów polskiemu rolnikowi, dla którego grunty rolne stanowią warsztat pracy. Obowiązujące w tym zakresie dotychczasowe przepisy, jak też przyjęta w poprzedniej kadencji Sejmu ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o *kształtowaniu ustroju rolnego*, ochrony takiej nie zapewniają.

Uchwalona niedawno ustawa nowelizuje kilka aktów prawnych regulujących obrót nieruchomościami rolnymi. Zmiany w głównej mierze obejmują ustawę z dnia 11 kwietnia 2003 r. o *kształtowaniu ustroju rolnego* oraz ustawę z dnia 19 października 1991 r. o *gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa*. Ustawa o *kształtowaniu ustroju rolnego* reguluje obrót prywatny, czyli nabycie między rolnikami, osobami fizycznymi, osobami prawnymi w drodze umowy np. sprzedaży, zamiany ale też darowizny czy dożywocia. Dotyczy też nabycia wskutek innego zdarzenia np. dziedziczenia, czy zmiany współnika lub przystąpienia nowego współnika do spółki osobowej, która jest właścicielem nieruchomości

rolnej. Natomiast obrót publiczny podlega pod postanowienia ustawy o *gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa* i w tym zakresie dotyczy sytuacji, gdy nabycie następuje z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa od Agencji Nieruchomości Rolnych. Niezwykle ważne jest rozgraniczenie tych dwóch sytuacji, gdyż w wypowiedziach medialnych często są one mylone i ujmowane wspólnie.

W zakresie obrotu publicznego, dla realizacji celu jakim jest ochrona polskiej ziemi, niezbędne jest przede wszystkim wstrzymanie sprzedaży nieruchomości wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w okresie 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Rozwiązanie to spełnia postulat

zgłaszane przez rolników, którzy chcą mieć równe szanse w dostępie do państwowej ziemi rolnej w Polsce, a wskutek ustawicznego wzrostu cen nieruchomości rolnych nie mają obecnie wystarczających środków na ich zakup. Z tego względu podstawowym sposobem zagospodarowania nieruchomości Zasobu będą korzystne dla rolników trwałe dzierżawy. Wstrzymanie sprzedaży nie będzie jednak dotyczyło nieruchomości oraz ich części przeznaczonych na inne cele niż rolne, w szczególności na inwestycje transportowe, budownictwo mieszkaniowe, obiekty sportowo-rekreacyjne lub nieruchomości położonych w granicach specjalnych stref ekonomicznych. Wstrzymanie sprzedaży nie będzie również dotyczyło domów, lokali mieszkalnych, budynków gospodarczych i garaży wraz z niezbędnymi gruntami oraz ogródków przydomowych lub nieruchomości rolnych o powierzchni do 2 ha. W wyjątkowych przypadkach, uzasadnionych względami społeczno-gospodarczymi, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wniosek Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych będzie mógł wyrazić zgodę na sprzedaż innych nieruchomości niż wymienione.

Po upływie okresu wstrzymania sprzedaży, jak również w zakresie dopuszczonych obecnie wyjątków, nieruchomości rolne z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa będą zbywane w drodze przetargów ograniczonych. Celem regulacji jest wsparcie gospodarstw rodzinnych. Jego realizacji ma służyć postanowienie, zgodnie z którym sprzedaż nieruchomości przez Agencję będzie mogła nastąpić, jeżeli w wyniku tej sprzedaży łączna powierzchnia użytków rolnych będących własnością nabywcy nie przekroczy 300 ha oraz gdy powierzchnia wcześniej nabytych gruntów z Zasobu nie przekroczy 300 ha. Równocześnie w przetargach ograniczonych nie będzie mogła uczestniczyć osoba, która m.in. w dniu opublikowania wykazu o przeznaczeniu nieruchomości z Zasobu do sprzedaży, posiadała udziały lub akcje w spółkach prawa handlowego będących właścicielami nieruchomości rolnych lub w spółce zależnej od takiej spółki. Aby wykluczyć spekulację w obrocie gruntami, nieruchomości rolne nabyte z Zasobu nie będą mogły być zbyte bez zgody Agencji w okresie 15 lat od dnia ich nabycia, a nabywca będzie musiał przez ten okres prowadzić na nich osobiście działalność rolniczą. Zgody ANR wymagać będzie również obciążenie tych nieruchomości hipoteką. Przewiduje się również regulację, zgodnie z którą Agencja, na wniosek osoby władającej nieruchomością Zasobu bez tytułu prawnego, może umorzyć, odroczyć lub rozłożyć na raty należności powstałe z tego tytułu, jeżeli osoba ta władała nieruchomością w dobrej wierze. Każdy nabywca nieruchomości Zasobu przed zawarciem umowy sprzedaży będzie zobowiązany do złożenia pod odpowiedzialnością karną oświadczenia o pochodzeniu środków finanso-

wych oraz, że nie zawarł umowy przedwstępnej na zbycie nabywanej nieruchomości. Te postanowienia mają na celu uniemożliwienie nabycia nieruchomości przez osoby, które w istocie kupują grunty Zasobu na rzecz innych podmiotów za ich pieniądze. Zapewni to również, że nieruchomości zbywane będą na rzecz tych, którzy rzeczywiście zainteresowani są prowadzeniem gospodarstwa rodzinnego, nie zaś handlem spekulacyjnym. Ważne jest podkreślenie, że w przetargach będą mogły również brać udział osoby poniżej 40. roku życia, które nie są rolnikami indywidualnymi, ponieważ nie spełniają wymogu 5-letniego okresu osobistego prowadzenia gospodarstwa rolnego.

Ponadto, młodzi rolnicy będą mogli brać udział w tych przetargach jeżeli nie spełniają wymogu dotyczącego kwalifikacji zawodowych a otrzymali pomoc z Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich, pod warunkiem uzupełnienia przez nich kwalifikacji zawodowych.

Naczelną zasadą w obrocie prywatnym jest nabywanie nieruchomości rolnych przez rolników indywidualnych oraz przeciwdziałanie spekulacyjnemu nabywaniu nieruchomości rolnych przez podmioty, których zasadnicza aktywność życiowa i zawodowa ma miejsce poza rolnictwem, a zakup ziemi traktują oni jako formę lokaty kapitału. Wyjątek stanowić będą osoby bliskie zbywcy (zstępni, wstępni, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa, małżonek, osoba przysposobiona i przysposobiona). Oznacza to, że nadal będzie możliwe przeniesienie wła-

sności nieruchomości rolnej np. na rzecz dzieci w drodze umowy darowizny, czy umowy dożywocia. Dalszy wyjątek stanowią jednostki samorządu terytorialnego, Skarb Państwa oraz kościelne osoby prawne i osoby prawne związków wyznaniowych. Za zgodą Prezesa ANR, wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej, od której odwołanie przysługiwać będzie do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, nieruchomości rolne będą mogły nabyć także inne podmioty dające gwarancję należytego prowadzenia działalności rolniczej, jeśli jednocześnie w wyniku nabycia nie dojdzie do nadmiernej koncentracji gruntów rolnych. Zgodę na nabycie nieruchomości rolnej będzie mogła uzyskać również osoba fizyczna zamierzająca utworzyć gospodarstwo rodzinne, o ile posiada kwalifikację rolniczą, daje rękojmię należytego prowadzenia działalności rolniczej i co ważne, zobowiąże się do zamieszkiwania w okresie 5 lat od dnia nabycia nieruchomości na terenie gminy, na obszarze której położona jest jedna z nierucho-

Głównym celem nowo uchwalonej ustawy jest realna ochrona polskiej ziemi przed niekontrolowanym wykupem oraz zagwarantowanie dochodów rolnikowi, dla którego grunty rolne stanowią warsztat pracy

mości rolnych, która wejdzie w skład tworzonego gospodarstwa rodzinnego. W przypadku niewyrażenia zgody na nabycie nieruchomości, Agencja na wniosek zbywcy będzie obowiązana do nabycia tej nieruchomości za zapłatą ceny rynkowej. Nieruchomości rolne będą mogły być nabywane także w drodze dziedziczenia, przy czym w przypadku spadkobrania na podstawie testamentu Agencja będzie miała prawo nabycia odziedziczonej nieruchomości, jeżeli spadkobiercą testamentowym będzie osoba nie będąca osobą bliską spadkodawcy albo nie spełniająca kryteriów rolnika indywidualnego.

Wprowadzone wymogi jakkolwiek mogą utrudniać swobodne dysponowanie prawem własności, to jednak w założeniu mają skutecznie przeciwdziałać spekulacjom w handlu ziemią rolną. Założeniem rządu jest, aby nieruchomości rolne były rzeczywiście dostępne rolnikom. Nabycie własności nieruchomości rolnej musi się łączyć z wymogiem osobistego prowadzenia gospodarstwa rolnego, w skład

którego wchodzi nabyta nieruchomość. Nabywca nieruchomości rolnej, z wyjątkiem osoby bliskiej, Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego oraz kościelnych osób prawnych i osób prawnych związków wyznaniowych, zobowiązany będzie prowadzić gospodarstwo rolne przez okres co najmniej 10 lat od dnia jego nabycia. Obowiązek ten nie będzie również dotyczył w szczególności takich zdarzeń, jak dziedziczenie, czy nabycie w wyniku zapisu windykacyjnego. W ciągu tego okresu nabyta nieruchomość nie może być zbyta, ani oddana w posiadanie innym podmiotom. Jednak w życiu mogą zdarzyć się różne sytuacje, takie jak np. choroba, wówczas sąd, na wniosek nabywcy nieruchomości rolnej, wyrazi jednak zgodę na dokonanie takich czynności.

Ustawa umożliwia ANR sprawdzenie, czy nabywca nieruchomości rolnej dotrzymuje zobowiązania do zamieszkiwania w gminie, w której położona jest nieruchomość rolna wchodząca w skład gospodarstwa, a także czy prowadzi gospodarstwo rolne na nabytym gruncie. To również służy ochronie polskich rolników – grunty rolne mają stanowić własność rolnika, nie może on uprawiać ziemi, która stanowi własność osoby mieszkającej w mieście, a która kupuje grunt jako lokatę kapitału, aby czerpać dochód także z pracy rolnika uprawiającego ziemię rolną.

W celu zapewnienia powiększenia i tworzenia gospodarstw rodzinnych, a także przeciwdziałania spekulacyjnemu wykupowi nieruchomości rolnych zamierza

się utrzymać dotychczas obowiązujące prawo pierwokupu Agencji oraz prawo nabycia gruntów rolnych w przypadku przeniesienia własności w innej formie niż sprzedaż. Prawo pierwokupu będzie przysługiwało także dzierżawcy będącemu rolnikiem indywidualnym. Prawo pierwokupu, a także nabycia nie będą przysługiwać w określonych w ustawie przypadkach, m.in. wtedy gdy nabywcą będzie rolnik indywidualny zamieszkały na terenie gminy, w której położona jest zbywana nieruchomość lub gminy graniczącej, a także gdy nabywcą jest osoba bliska zbywcy.

Nowym rozwiązaniem jest przyznanie Agencji prawa pierwokupu akcji lub udziałów w spółkach prawa handlowego będących właścicielami nieruchomości rolnych. Ponadto w przypadku zmiany wspólnika lub przystąpienia nowego wspólnika do spółki osobowej, która jest właścicielem nieruchomości rolnej, ANR będzie mogła złożyć oświadczenie o nabyciu tej nieruchomości za zapłatą równowartości pieniężnej.

W celu zagwarantowania terenów niezbędnych pod inwestycje, np. budownictwo mieszkaniowe, przepisy o kształtowaniu ustroju rolnego nie będą miały zastosowania do tych gruntów rolnych, które w dniu 30 kwietnia 2016 r. na mocy ostatecznych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przeznaczone są na cele inne niż rolne, jak również do nieruchomości, których powierzchnia jest mniejsza niż 0,3 hektara. Ponadto przepisy tej ustawy nie będą dotyczyły nieruchomości, które kiedyś tworzyły tzw. siedliska a w dniu 30 kwietnia 2016 r. nie są już związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Departament Gospodarki Ziemią

☎ 22 623 18 41

Zdjęcia: fotolia

Nowa ustawa – fakty i mity

Ustawa o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw na wzór europejskiego prawodawstwa wprowadza adekwatne rozwiązania prawne w zakresie obrotu nieruchomościami rolnymi. Uchwalenie ustawy poprzedzone było gruntownymi konsultacjami społecznymi, w szczególności ze środowiskiem wiejskim.

Uwzględnienie wielu uwag i spostrzeżeń w toku prac legislacyjnych nadało projektowi ostateczny kształt, który realizuje główny cel jakim jest wzmocnienie ochrony ziemi rolniczej w Polsce.

W trakcie prac nad ustawą, w mediach, w wypowiedziach polityków czy publicystów były prezentowane nieprawdziwe informacje na temat głównych założeń projektu. Nie miały one jakiegokolwiek oparcia w proponowanej treści normatywnej tej ustawy, a służyły jedynie zdyskredytowaniu jej doniosłości i znaczenia w oczach opinii publicznej. Najczęściej powielanym kłamstwem było to, że dziecko pochodzące z rodziny rolniczej a obecnie niezwiązane już z rolnictwem i mieszkające w mieście nie będzie mogło odziedziczyć ziemi po swoich rodzicach, czyli zagrożona była tzw. ojcowizna. To samo dotyczyło również przekazywania ziemi rolnej przez rodziców dzieciom jeszcze za ich życia np. umową darowizny, dożywocia. Podkreślenia wymaga, że zgodnie z uchwaloną ustawą nabycie przez osoby bliskie nieruchomości rolnej w drodze dziedziczenia nie podlega żadnym ograniczeniom. Oznacza to, że np. syn będzie mógł odziedziczyć po ojcu ziemię bez względu na to, czy mieszka w mieście czy na wsi. Dodatkowo dzieci, jako osoby bliskie zbywcy, będą mogły

nabywać nieruchomości rolne od swoich rodziców (ale też dziadków) bez żadnych ograniczeń, w szczególności bez względu na to, gdzie aktualnie zamieszkują.

W zakresie dziedziczenia nieruchomości rolnych pojawiły się także

jedynie, że w odniesieniu do dziedziczenia testamentowego Agencji Nieruchomości Rolnych przysługiwać będzie prawo nabycia nieruchomości po cenie odpowiadającej wartości rynkowej w przypadku, gdy spadkobiercą testamentowym nieruchomości rolnej będzie inna osoba niż osoba bliska zbywcy lub rolnik indywidualny. Jednak będzie to jedynie uprawnienie Agencji, z którego będzie mogła skorzystać w przypadku, gdy np. dojdzie do nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych lub nowy właściciel

Uchwalenie ustawy o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa poprzedzone zostało gruntownymi konsultacjami społecznymi, w szczególności ze środowiskiem wiejskim

nieprawdziwe informacje, że rolnik sporządzając testament nie będzie pewny, czy jego ziemia trafi w ręce spadkobiercy, ponieważ zapisana spadkobiercy nieruchomość będzie mogła zostać przejęta przez Agencję Nieruchomości Rolnych (w drodze wykupu). Należy podkreślić, że ustawa nie ingeruje w dziedziczenie nieruchomości rolnych. Przewiduje

ciel nie będzie dawał rękojmi należytego prowadzenia działalności rolniczej na tym gruncie.

Nieprawdziwą jest informacja, że ustawa zakłada możliwość zakupu ziemi rolnej tylko przez rolnika indywidualnego, równocześnie wprowadzając zakaz sprzedaży i oddawania ziemi innym podmiotom. W konsekwencji zniknąć ma

w praktyce rynek obrotu ziemią, co doprowadzi do drastycznego spadku cen gruntów rolnych. Z ustawy jednoznacznie wynika, że nieruchomości rolne oprócz rolników będą mogły kupić również osoby bliskie zbywcy (zstępni np. dzieci, wstępni, rodzeństwo, dzieci rodzeństwa, małżonek, osoby przysposabiające i przysposobione). Nadal będzie możliwe przeniesienie własności nieruchomości rolnej na ich rzecz w drodze dowolnej umowy przenoszącej własność. Nabywcą nieruchomości rolnej może być również Skarb Państwa oraz jednostka samorządu terytorialnego, a także inne podmioty za zgodą Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych. Mogą być to zatem osoby, które posiadają kwalifikacje rolnicze i dopiero zamierzają utworzyć gospodarstwo rodzinne, a także np. spółki prawa handlowego dające rękojmię należytego prowadzenia działalności rolniczej. W przypadku, gdy Prezes Agencji Nieruchomości Rolnych nie wyrazi zgody na nabycie, ANR na żądanie zbywcy będzie miała obowiązek nabycia nieruchomości rolnej po cenie rynkowej.

Wreszcie należy zauważyć, że nieruchomości rolne, o powierzchni mniejszej niż 0,3 hektara, nie będą podlegały regulacjom określonym w ustawie o *kształtowaniu ustroju rolnego*. Oznacza to, że będą one w dowolny sposób nabywane zarówno przez osoby prawne, jak i fizyczne nie będące rolnikami.

Dodatkowo, omawiając bardziej szczegółowo zagadnienie rynku nieruchomości rolnych, zwrócić należy uwagę, iż obecnie najwięcej transakcji (ok. 80 proc.) na rynku prywatnym odbywa się pomiędzy rolnikami indywidualnymi, którzy zgodnie z ustawą będą mogli w dalszym ciągu, bez przeszkód, nabywać nieruchomości. Problemem jest natomiast stały wzrost cen

nieruchomości rolnych. Na przestrzeni ponad 20 lat ceny gruntów rolnych wzrosły kilkudziesięciokrotnie, obecnie wynoszą nawet ok. 40 tys. zł za 1 ha. Tak wysoka cena powoduje, że rolnicy niejednokrotnie nadmiernie się zadłużają ponad możliwości dochodu uzyskiwanego z produkcji rolnej w gospodarstwie.

Nie jest zasadne twierdzenie, że ustawa będzie ograniczać nabywanie nieruchomości rolnych zwykłym obywatelom na cele inwestycyjne,

ustroju rolnego nie będą mieć zastosowania do nieruchomości rolnych, które w dniu wejścia w życie ustawy, w ostatecznych decyzjach o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu przeznaczone są na cele inne niż rolne. Nie będą one miały także zastosowania do gruntów rolnych zabudowanych o powierzchni nie przekraczającej 0,5 ha (tzw. siedlisko), które w dniu wejścia w życie ustawy zajęte są pod budynki mieszkalne oraz

Przepisy ustawy nie będą miały zastosowania do gruntów rolnych, które w dniu 30 kwietnia 2016 r., na mocy decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przeznaczone są na cele inne niż rolne

np. budownictwo mieszkaniowe. Wynika to z pojęcia nieruchomości rolnej. Zasady obrotu nieruchomościami rolnymi będą odnosiły się do nieruchomości rolnych, które są lub mogą być wykorzystywane do prowadzenia działalności wytwórczej w rolnictwie, z wyłączeniem nieruchomości położonych na obszarach przeznaczonych w planach zagospodarowania przestrzennego na cele inne niż rolne. Ponadto przepisy o kształtowaniu ustroju rolnego nie będą miały zastosowania do tych gruntów rolnych, które w dniu 30 kwietnia 2016 r., na mocy ostatecznych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, przeznaczone są na cele inne niż rolne.

Zwrócić należy wreszcie uwagę, że przepisy ustawy o *kształtowaniu*

budynki, budowle i urządzenia niewykorzystywane obecnie do produkcji rolniczej, wraz z gruntami do nich przyległymi umożliwiającymi ich właściwe wykorzystanie oraz zajęte na urządzenie ogródka przydomowego, jeżeli grunty te tworzą zorganizowaną całość gospodarczą oraz nie zostały wyłączone z produkcji rolnej w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o *ochronie gruntów rolnych i leśnych*. Stwierdzić zatem należy z całą stanowczością, że ustawa nie będzie ograniczać nabywania nieruchomości rolnych na cele inwestycyjne, np. budownictwo mieszkaniowe.

Departament Gospodarki Ziemią

☎ 22 623 18 41

Zdjęcia: fotolia

Obrót ziemią w Europie

Ze względu na strategiczne znaczenie nieruchomości rolnych jako dobra służącego produkcji żywności, szereg krajów europejskich wprowadza szczególne unormowania w zakresie nabywania tych nieruchomości. Rozwiązania zawarte w ustawie o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości *Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw* wpisują się w funkcjonujące w tym zakresie w prawodawstwie europejskim standardy prawne.

W całej Europie zasadniczo nieruchomości rolne mogą nabywać rolnicy, czyli osoby prowadzące rzeczywiście działalność rolniczą. Powszechnie przyjmuje się, że o możliwości uznania danej osoby za rolnika decydują kwalifikacje rolnicze, które mogą być praktyczne bądź jedynie teoretyczne. Często spotykane są również pewne ułatwienia w nabywaniu nieruchomości rolnych dla osób prowadzących gospodarstwa rolne, ale wyłącznie do określonej powierzchni, po przekroczeniu której gospodarstwo traci preferowany status np. Węgry, Litwa po 300 ha, ale we Francji już tylko 100 ha.

W prawodawstwie krajów europejskich nabywcom nieruchomości rolnych często stawiane są dodatkowe wymogi. Tytułem przykładu, we Francji na podstawie umów ze Spółką Urzędzeń i Osadnictwa Rolnego (SAFER – *Sociétés d'aménagement et d'établissement rural*) nabywca zobowiązuje się, że przez co najmniej 15 lat będzie osobiście prowadził działalność rolniczą w nabytym gospodarstwie i osobiście wykonywał w nim część prac bez prawa wydzierżawienia lub oddania go w użytkowanie. Zbytek gospodarstwa w sytuacjach wyjątkowych, poza przekazaniem następcy lub małżonkom, wymaga

zgody SAFER. O zamiarze sprzedaży nieruchomości rolnej zawiadamiany jest SAFER, mający możliwość skorzystania z ustawowego prawa pierwokupu. Jest to zatem rozwiązanie tożsame z wprowadzonym w Polsce. Z kolei w Hiszpanii gospodarstwo jest priorytetowe (odpowiednik gospodarstwa rodzinnego), gdy dochody z gospodarstwa stanowią 85-135 proc. przeciętnego wynagrodzenia poza rolnictwem, a prowadzący je co najmniej 50 proc. swoich dochodów uzyskuje z pracy w rolnictwie, a 25 proc. z pracy bezpośrednio w tym gospodarstwie, ma też 18-65 lat i podlega systemowi ubezpieczeń społecznych w rolnictwie, jak również ma miejsce zamieszkania na terenie jednostki administracyjnej, w której znajduje się to gospodarstwo lub w jednostce sąsiedniej.

Często występuje również obowiązek uzyskania stosownego zezwolenia na nabycie ziemi rolnej wydawanego przez właściwe insty-

tucje, przy czym przesłanki uzyskania takiego zezwolenia mogą być różne w zależności od kraju, czy nawet regionu danego kraju. Tytułem przykładu, we Francji tzw. autoryzację transakcji należy uzyskać m.in. gdy rezultatem utworzenia nowego lub powiększenia istniejącego gospodarstwa będzie przekroczenie progu powierzchni, który w zależności od Departamentu wynosi 25-75 ha (w Polsce 300 ha), czy też likwidacja bądź podział istniejącego gospodarstwa, bądź też pozbawienie go budynków niezbędnych do prowadzenia działalności rolniczej, jak również, gdy przedmiotem umowy jest grunt odległy o więcej niż 5 km od gospodarstwa pozyskującego dodatkowy grunt (w Polsce zamieszkiwanie w gminie). Z kolei w Niemczech jakikolwiek obrót nieruchomościami rolnymi wymaga zgody, przy czym odmowa pozwolenia następuje w oparciu o niesprecyzowane przez prawodawcę kryteria, takie jak nieracjonalny podział zbywanej nieruchomości rolnej, czy niegospodarne pomniejszenie lub podzielenie gospodarstwa rolnego, jak również gdy cena gruntów rażąco odbiega od cen oferowanych na lokalnym rynku.

Warto także odnotować rozwiązania występujące w prawodawstwie duńskim, zgodnie z którym dowolna osoba może nabyć gospodarstwo rolne, jeśli w ciągu 6 miesięcy zamelduje się i zacznie mieszkać w tym gospodarstwie. Ten obowiązek spoczywa na kupującym przez 10 lat (podobnie w Polsce). Z kolei, jeżeli kupującym jest przedsiębiorstwo np. spółka, wówczas jeden z jej właścicieli jest zobowiązany zamieszkać w zakupionym gospodarstwie lub mieszkać w innym gospodarstwie rolnym, a jedno z tych gospodarstw musi zostać rezydencją podatkową firmy. Zatem zakup samej ziemi rolnej jest możli-

wy, jeśli osoba bądź firma już zamieszkuje (ma siedzibę) w gospodarstwie rolnym. Podobne warunki zostały określone dla dziedziczenia ziemi rolnej.

Interesująco przedstawia się także sytuacja prawna obrotu nieruchomościami rolnymi na Węgrzech, które podobnie jak Polska w maju 2004 r. przystąpiły do Unii

nej administracji w terenie, szczebla wojewódzkiego). W postępowaniu zezwoleniowym urząd ten zobowiązany jest zwrócić się o wydanie opinii w poszczególnych sprawach zakupu ziemi do nowo powstałych lokalnych komitetów ziemskich (ciała przedstawicielskie rolników i spółdzielni, powstałe w obrębie granic administracyj-

W całej Europie zasadniczo nieruchomości rolne mogą nabywać rolnicy, czyli osoby prowadzące rzeczywistość rolniczą

Europejskiej. Warto przy tym odnotować, że 1 maja 2014 r. zakończył się na Węgrzech okres przejściowy na zakup ziemi rolnej. W związku z przyjęciem nowych regulacji od 1 maja 2014 r. obowiązuje na Węgrzech zakaz sprzedaży więcej niż 1 ha ziemi uprawnej obywatelom Węgier i UE, którzy nie zostali uznani za „rolników” (wymóg prowadzenia gospodarstwa przez minimum 3 lata lub ukończenie studiów rolniczych lub leśnych); jest to rozwiązanie bardzo rygorystyczne. Maksymalny obszar gruntów użytkowanych przez jeden podmiot ograniczony został do 1200 ha, a w przypadku hodowli zwierząt i producentów materiału siewnego do 1800 ha. Dla ważności aktu sprzedaży ziemi konieczne jest uzyskanie zezwolenia odpowiedniego urzędu (departament rolny central-

nych danego samorządu lokalnego). Opinia komitetów nie jest wiążąca dla postępującego w sprawie urzędu.

Z przedstawionego syntetycznego zestawienia wynika jednoznacznie, że rozwiązania zawarte w ustawie z dnia 31 marca 2016 r. o wstrzymaniu sprzedaży nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw nie odbiegają od norm, które w zakresie obrotu nieruchomościami rolnymi funkcjonują w prawodawstwie krajów kontynentu europejskiego, co więcej niektóre postanowienia są surowsze niż obowiązujące czy wprowadzane w Polsce.

Departament Gospodarki Ziemią

☎ 22 623 18 41

Zdjęcia: fotolia

Zmiany w projekcie budżetu

Budżet na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne na 2017 r.

Podstawowe działania z zakresu finansowania rolnictwa, rozwoju wsi i rynków rolnych będą związane w 2016 r. z przygotowaniem optymalnego projektu budżetu na rolnictwo, rozwój wsi i rynki rolne na 2017 r. uwzględniającego możliwość sfinansowania wszystkich zadań będących w kompetencji Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi określonych w obecnie obowiązujących przepisach prawnych i wprowadzanych aktualnie do porządku prawnego, w tym:

- zmian w realizacji dopłat do ubezpieczeń upraw rolnych, które wprowadzą od 2017 r.:

- ✓ stałą stawkę dopłat z budżetu państwa do składek ubezpieczenia upraw rolnych i zwierząt gospodarskich w wysokości 65%,

- ✓ pakiet ryzyk łącznie ubezpieczanych przy stawce 9% sumy ubezpieczenia, z możliwością ich podwyższenia do 12% dla upraw na gruntach V klasy bonitacyjnej i 15% dla upraw na gruntach VI klasy bonitacyjnej,

- ✓ preferencje w zawieraniu przez producenta rolnego umowy ubezpieczenia od pakietu wszystkich ryzyk, do których stosowana jest dopłata z budżetu państwa.

Powyższe działania zostaną wzmocnione poprzez wprowadzenie dodatkowych, nowych rozwiązań systemowych, które w większym stopniu niż dotychczas, zabezpieczą przed skutkami ryzyka prowadzenia produkcji rolniczej. Przygotowane zostaną w tym zakresie odpowiednie założenia ustawowe

o systemie ubezpieczeń gospodarczych w rolnictwie;

- zmian w finansowaniu realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego scaleń gruntów w ramach PROW 2014-2020. Wprowadzone zmiany umożliwią finansowanie z budżetu państwa tych zadań jeszcze przed zawarciem umowy o przyznanie pomocy. W projekcie ustawy o zmianie ustawy o finansowaniu wspólnej polityki rolnej wprowadzona zostanie również możliwość przywrócenia dla wnioskodawcy terminu na: złożenie wniosku o zaliczkę w działaniach inwestycyjnych oraz wniosku o wyprzedzające finansowanie pomocy w działaniu *Tworzenie grup producentów i organizacji producentów w ramach PROW 2014-2020*;

- usprawnienie procesu umarzania wierzytelności ARiMR przypadających jej w związku z wykonywaniem przez nią zadań finansowanych wyłącznie z krajowych środków publicznych oraz usprawnienia procesu odzyskiwania nienależnie lub nadmiernie pobranych środków publicznych pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz krajowych, przeznaczonych na współfinansowanie wydatków realizowanych z funduszy UE;

- umożliwienia umorzenia w całości lub w części spłaty pozostałych do zapłacenia opłat należnych od producentów mleka za przekroczenie kwot indywidualnych w roku kwotowym 2014/2015 – procedowany jest projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu pomocy producentom

mleka w celu jego notyfikacji w Komisji Europejskiej;

- zmian w rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie stawek dotacji przedmiotowych dla różnych podmiotów wykonujących zadania na rzecz rolnictwa, które umożliwią:

- ✓ prowadzenie oceny wartości hodowlanej bydła, świń i owiec oraz oceny użytkowości tucznej i rzeźnej świń dokonywanej po uboju oraz publikowania wyników tych ocen a także prowadzenia systemu teleinformatycznego na potrzeby tych ocen,

- ✓ większe zaangażowanie finansowe państwa w pomoc dla podmiotów, których uprawy towarowe ziemniaków porażone zostały bakterią *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* lub bakterią *Ralstonia solanacearum*.

Jeszcze w 2016 r. usprawnione zostaną systemy monitorująco-informacyjne dotyczące m. in.:

- pomocy publicznej udzielanej w sektorze rolnictwa oraz rybołówstwa, w tym rejestracji beneficjentów;

- zasad szacowania szkód powstałych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych przez komisje powołane przez wojewodów;

- ustalania suszy rolniczej;

- powiadomień o wyrokach skazujących osób fizycznych za czyny zabronione powodujące szkody w interesach finansowych UE.

Departament Finansów

☎ 22 623 20 21

Zdjęcia: ©Pantherstock/ Photogenica

28 zmian w nowym PROW

Czekamy na akceptację Komisji Europejskiej

Wdrażany obecnie Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 został przyjęty przez Komisję Europejską 12 grudnia 2014 r. Budżet programu wynosi przeszło 13,5 mld euro (8,6 mld euro z budżetu UE i 4,9 mld euro z budżetu krajowego). Program obejmuje 15 działań i 35 poddziałań.

Rozpoczęte w roku 2015 wdrażanie zaprojektowanych działań PROW 2014-2020 pokazało, że potrzebne będą zmiany zasad realizacji niektórych instrumentów pomocy i lepsze ich dostosowanie do potrzeb rolników i innych beneficjentów. Procedury Unii Europejskiej dopuszczają wprowadzanie takich zmian.

Kierownictwo Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, mając na uwadze także jak najlepsze wykorzystanie dostępnych środków, uznało, że dostosowanie instrumentów PROW 2014-2020 do potrzeb i oczekiwań rolników i producentów rolnych będzie jednym z ważniejszych priorytetów prowadzonej polityki w tym zakresie.

W związku z tym resort rolnictwa w lutym br. przygotował propozycję pakietu zmian PROW 2014-2020, uwzględniającego zarówno postulaty beneficjentów programu, jak i zmiany wynikające z nowelizacji norm prawnych UE. Zaproponowany przez ministra rolnictwa pakiet zmian został zaakceptowany przez rząd.

Proponowana modyfikacja PROW 2014-2020 obejmuje pakiet 28 zmian o charakterze technicznym, merytorycznym oraz finansowym. Poniżej zaprezentowane zostały najbardziej istotne, z punktu widzenia warunków dostępu do wsparcia, propozycje zmian ob-

jęte pierwszą propozycją modyfikacji PROW 2014-2020.

■ Inwestycje w środki trwałe

● Zmiany w działaniu *Inwestycje w środki trwałe* w poddziałaniu „Wsparcie inwestycji w gospodarstwach rolnych” w typie operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

tys. euro. W ramach „Modernizacji gospodarstw rolnych”, w obszarze „rozwój produkcji roślin”, wsparcie będzie kierowane na inwestycje polegające na modernizacji lub budowie budynków dla rozwoju produkcji roślin. Tego typu inwestycje wymagają zaangażowania większego kapitału. Z tego względu uznano, że wsparcie powinno być kierowane do gospodarstw o odpowiedniej wielkości ekonomicznej, które będą w stanie zrealizować operację budowlaną angażując również częściowo środki własne i docelowo utrzymywać odpowiednio liczne stado podstawowe loch. Jednocześnie należy zazna-

Jedną z postulowanych zmian w PROW 2014-2020 polega na możliwości uzyskania dofinansowania modernizacji lub budowy budynków, w celu rozwoju produkcji roślin, również w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej od 200 tys. euro do 250 tys. euro

Zaproponowano możliwość dofinansowania modernizacji lub budowy budynków, w celu rozwoju produkcji roślin, również w gospodarstwach o wielkości ekonomicznej od 200 tys. euro do 250

tych, że gospodarstwa o powierzchni powyżej 300 ha nadal nie będą mogły zostać objęte wsparciem (warunek wynikający z Programu, wskazujący, że mimo podniesienia progu wielkości eko-

Odpowiadając na postulaty przedstawicieli sektora rolno-spożywczego zaproponowano, by w ramach operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” PROW 2014-2020, finansowo wspierać także budowę nowych zakładów

nomicznej, nadal wspierane będą gospodarstwa o powierzchni określonej w Polsce dla gospodarstw rodzinnych, co pozwoli także uniknąć efektu deadweight).

● Zmiany w działaniu *Inwestycje w środki trwałe* w poddziałaniu „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” w typie operacji „Przetwórstwo i marketing produktów rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Odpowiadając na liczne postulaty przedstawicieli sektora rolno-spożywczego zaproponowano, wspierać także budowę nowych zakładów w czterech sektorach przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, tj. mleka i wyrobów mleczarskich, mięsa, owoców i warzyw oraz zbóż. Ta decyzja powinna w znaczący sposób przyczynić się do realizacji celu przekrojowego Programu w zakresie innowacyjności. Nowe zakłady wykorzystują najczęściej najnowsze dostępne na rynku technologie produkcji, co sprawia, że na po-

czątku swojej działalności osiągają znaczną przewagę technologiczną nad innymi podmiotami gospodarczymi. Rezultatem proponowanej modyfikacji będzie także zwiększenie konkurencyjności na rynkach Unii Europejskiej i krajów trzecich,

zakładów działających w czterech kluczowych sektorach przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych – w zakresie przetwórstwa mleka i wyrobów mleczarskich, mięsa, owoców i warzyw oraz zbóż.

■ Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej

Zmiany w działaniu *Rozwój gospodarstw i działalności gospodarczej* poddziałaniu „Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników”, w typie operacji „Premie dla młodych rolników” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Proponowana zmiana ma na celu uelastyczenie przepisów dotyczących przyznawania pomocy na rozwój przejmowanych gospodarstw w ramach operacji typu „Premie dla młodych rolników”. Zmiana umożliwi uzyskanie wsparcia osobom, które rozpoczęły urządzanie gospodarstwa rolnego w okresie 18 miesięcy przed złożeniem wniosku o przyznanie pomo-

Zmiana w typie operacji „Premie dla młodych rolników” umożliwia uzyskanie wsparcia osobom, które rozpoczęły urządzanie gospodarstwa rolnego w okresie 18 miesięcy przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy

cy. Dzięki wydłużeniu ww. terminu osoby, które przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy dokonały określonych czynności świadczących o rozpoczęciu kierowania gospodarstwem rolnym, np. złożyły wnioski o dopłaty bezpośrednie, mogą ubiegać się o wsparcie w ramach następnego naboru, który przeprowadzony zostanie od 31 marca do 29 kwietnia 2016 r. Dzięki temu osoby, które do dnia złożenia wniosku nie dokonały określonych czynności oraz osoby, które rozpoczęły kierowanie gospodarstwem (np. złożyły wnioski o płatności bezpośrednie przed dniem złożenia wniosku o przyznanie premii dla młodych rolników) będą miały równe szanse w dostępie do środków na to działanie.

■ Zmiany budżetu PROW 2014-2020

Zmiany budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 będące wynikiem wejścia w życie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1378/2014.

Zmiana ma na celu dostosowanie tabel finansowych Programu do postanowień zawartych w rozporządzeniu delegowanym Komisji nr 1378/2014, zmieniającym m.in. Załącznik 1 do rozporządzenia 1305/2013. Na podstawie przepisów ww. rozporządzenia, wsparcie EFRROW na rzecz PROW 2014-2020 zostało zwiększone o 99 276 000 euro. Zaproponowane zostało dokonanie stosownych zmian PROW 2014-2020, które pozwolą na alokowanie całości kwoty 99 276 000 euro w typach operacji „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000” oraz „Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN”. Natomiast dotychczas udostępnione dla tych operacji wsparcie w kwocie 99 000 000 euro aloko-

wać na wsparcie w ramach działania *Inwestycje w środki trwałe – „Modernizacja gospodarstw rolnych”*.

ność informacyjna oraz Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw”.

Budżet wdrażanego obecnie PROW wynosi przeszło 13,5 mld euro

■ Zmiana w rozdziale 15. Struktura zarządzania i kontroli PROW 2014-2020

Zmiana dotyczy podejścia „instytucjonalnego” i polega na rezygnacji z wyboru podmiotu wdrażającego działania *Transfer wiedzy i działalność informacyjna oraz Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem i usługi z zakresu zastępstw* w trybie przepisów o zamówieniach publicznych i powierzenie wdrażania tych działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). ARiMR posiada bowiem odpowiednie zasoby kadrowe i strukturę organizacyjną, które umożliwią sprawne uruchomienie powyższych działań, a następnie ich wdrażanie i monitorowanie stopnia realizacji.

Wprowadzenie przedmiotowej zmiany zapewni szybsze uruchomienie i prawidłowe wdrażanie działań: *Transfer wiedzy i działal-*

Realizacja Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 podlega bieżącej ocenie. Jeżeli prowadzone analizy realizacji poszczególnych instrumentów pomocy będą wskazywały na potrzebę dalszych zmian co do zasad realizacji Programu to takie zmiany będą przeprowadzane, po to aby jak najlepiej wykorzystać dostępne środki.

Informacje o zaakceptowaniu przez KE zaproponowanych przez ministra rolnictwa i rozwoju wsi zmian PROW 2014-2020 przekazane zostaną niezwłocznie do wiadomości publicznej, a uaktualnioną wersję Programu będzie można znaleźć na stronie internetowej ministerstwa.

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich

☎ 22 623 18 42

Zdjęcia: A. Wysoczańska, fotolia

Zmiany w unijnym systemie jakości

Rada Ministrów przyjęła 22 marca 2016 r. projekt ustawy o zmianie ustawy o rejestracji i ochronie nazw i oznaczeń produktów rolnych i środków spożywczych oraz o produktach tradycyjnych oraz niektórych innych ustaw.

Celem projektowanej ustawy jest uwzględnienie w krajowym porządku prawnym zmian wprowadzonych w systemie chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)

geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności, dokonywanych przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń, w szczególności dzięki uzupełnieniu katalogu narzędzi służących do sprawowania tego nadzoru.

macie o producentach produktów zarejestrowanych jako chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne i gwarantowane tradycyjne specjalności. Ponadto przekazywane między inspekcjami będą informacje o wykrytych w trakcie kontroli naruszeniach zakresu ochrony zarejestrowanych nazw. Elementem wzmocnienia systemu nadzoru jest także doprecyzowanie przepisów dotyczących sprawowania nadzoru przez Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych nad jed-

nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych. Zmiany mają głównie charakter dostosowawczy i polegają na zmianie odesłań do uchylonych rozporządzeń odpowiednimi odesłaniami do obowiązującego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012.

W projekcie ustawy przyjętym przez rząd zaproponowano także wzmocnienie systemu nadzoru i poprawę efektywności kontroli urzędowych systemu chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń

W tym celu przewidziano współpracę Inspekcji Handlowej z Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przy sprawowaniu nadzoru w zakresie wprowadzania do obrotu detalicznego produktów oznaczonych jako chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne lub gwarantowane tradycyjne specjalności lub odwołujących się do nich. W ramach tej współpracy Główny Inspektor Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych będzie przekazywał Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów infor-

nostkami certyfikującymi upoważnionymi do przeprowadzania kontroli zgodności z zarejestrowanymi specyfikacjami produktów z chronioną nazwą pochodzenia, chronionym oznaczeniem geograficznym lub gwarantowaną tradycyjną specjalnością. Główny Inspektor będzie wzywał jednostki certyfikujące do wykonania odpowiednich działań naprawczych. Narzędzie to umożliwi Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych egzekwowanie eliminowania nieprawidłowości stwierdzonych podczas inspekcji i audytów przeprowa-

dzanych w jednostkach certyfikujących. Ponadto polecenie podjęcia działań naprawczych oraz stopień ich realizacji przez jednostki certyfikujące będzie wiązało się z nakładaniem na jednostki certyfikujące kar pieniężnych.

Projektowana ustawa zobowiązuje Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych do publikacji na stronie internetowej Inspekcji wykazu producentów posiadających ważne świadectwo jakości potwierdzające zgodność procesu produkcji produktu rolnego lub środka spożywczego ze specyfikacją lub ważny certyfikat zgodności.

Publikacja danych producentów posiadających ważne świadectwo jakości lub certyfikat zgodności ma na celu zapewnienie przejrzystości systemu oraz ułatwienie kontaktu między producentami a konsumentami.

Istotną zmianą wprowadzaną przez projektowaną ustawę jest zastąpienie zbyt dolegliwych przepisów karnych za nieprawidłowe stosowanie nazw zarejestrowanych jako chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne, gwarantowane tradycyjne specjalności, symboli chronionej nazwy pochodzenia, chronionego oznaczenia geograficznego i gwarantowanej tradycyjnej specjalności, napisów „chroniona nazwa pochodzenia”, „chronione oznaczenie geograficzne” i „gwarantowana tradycyjna specjalność” oraz skrótów „ChNP”, „ChOG” i „GTS” karami pieniężnymi.

Dalsze prace nad projektem ustawy będą prowadzone przez Sejm.

■ Produkty i producenci

System chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród producentów żywności. Komisja Eu-

ropejska zarejestrowała do tej pory 37 polskich produktów. Dwa kolejne wnioski o rejestrację zostały przekazane Komisji. Polska pod względem liczby zarejestrowanych produktów zajmuje 8. miejsce wśród 28 państw członkowskich Unii Europejskiej oraz 1. miejsce wśród tzw. nowych państw członkowskich.

Wyraźny jest wzrost zainteresowania systemem wśród producentów produktów już zarejestrowanych. Bardzo ważnym elementem systemu jest zapewnienie wysokiej jakości produktu, która jest potwierdzana w drodze dodatkowej, dobrowolnej kontroli. Kontrola procesów wytwarzania, przetwarzania i przygotowywania produktów zarejestrowanych jako chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności dokonywana jest na wniosek samych producentów, przez wojewódzkiego inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych albo upoważnione jednostki certyfikujące. Wg stanu na koniec grudnia 2015 r. 749 producentów było upoważnionych do wprowadzania do obrotu produktów ChNP, ChOG i GTS. W 2014 r. było ich 431, a w 2013 r. 386.

■ Wsparcie w ramach PROW 2014-2020

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 wdrożono działanie *Systemy jakości produktów rolnych i środków spożywczych*, obejmujące dwa poddziałania: „Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości” oraz „Wsparcie na przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych”, które obejmują m.in. produkty zarejestrowane przez Komisję Europejską jako chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne i gwarantowane tradycyjne specjalności.

Poddziałanie „Wsparcie dla nowych uczestników systemów jakości”

ma na celu zwiększenie uczestnictwa rolników w unijnych i krajowych systemach jakości. Pomoc ma formę refundacji, która obejmuje koszty poniesione przy przystępowaniu do systemu jakości i roczną składkę za udział w tym systemie. Do kosztów kwalifikowalnych zaliczane są wydatki dotyczące kontroli zgodności z wymaganiami systemu.

Pomoc jest przyznawana w okresie 3 lat od przystąpienia do systemu jakości.

Poddziałanie to zostało wdrożone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 sierpnia 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie na przystępowanie do systemów jakości” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1195).

Poddziałanie „Wsparcie na przeprowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych” obejmuje wsparcie akcji w zakresie informacji i promocji produktów wysokojakościowych podejmowanych przez grupy uczestników systemów jakości składające się z co najmniej dwóch producentów.

Pomoc ma formę refundacji 70% kosztów kwalifikowalnych poniesionych na realizację danej operacji.

Obecnie trwają prace nad projektem rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie działań informacyjnych i promocyjnych realizowanych przez grupy producentów na rynku wewnętrznym” objętego PROW na lata 2014-2020. Uruchomienie naboru wniosków o wsparcie planowane jest w czerwcu 2016 r.

Dotacje dla pszczelarzy

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), stwarza możliwość państwom członkowskim opracowania trzyletnich programów pszczelarskich współfinansowanych w 50 proc. z budżetu Unii Europejskiej. Od 2004 r. Polska korzysta z tej możliwości. 14 marca 2016 r. przekazany został do Komisji Europejskiej Krajowy Program Wsparcia Pszczelarstwa w Polsce na lata 2016/2017; 2017/2018; 2018/2019 (KPWP).

Celem Programu jest poprawa warunków produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelich w Polsce, a będzie on realizowany w ramach następujących środków wsparcia:

- pomoc techniczna skierowana do pszczelarzy i organizacji pszczelarzy,
- zwalczanie inwazji pasożytów i chorób pszczół, w szczególności warrozy,
- racjonalizacja sezonowego przenoszenia uli,
- środki mające na celu wsparcie zasiedlania uli,
- poprawa jakości produktów, aby skuteczniej pozycjonować produkty na rynku.

Pomoc finansowa w ramach Programu jest skierowana do branży pszczelarskiej, gdzie końcowymi beneficjentami wsparcia są producenci produktów pszczelich posiadający pnie pszczele, wpisani do rejestru

prowadzonego przez powiatowego lekarza weterynarii.

O refundację środków finansowych będą się mogły ubiegać: związki pszczelarskie, stowarzyszenia pszczelarzy, zrzeszenia pszczelarzy, spółdzielnie pszczelarskie, grupy producentów rolnych – w zakresie działalności pszczelarskiej oraz organizacje producentów.

W poszczególnych środkach wsparcia będą refundowane poniesione koszty netto (bez podatku VAT).

■ Pomoc techniczna skierowana do pszczelarzy i organizacji pszczelarzy

W obszarze tego środka wsparcia zaplanowano dwa działania. W ramach działania *Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej* przewidziano 100% refundacji kosztów szkoleń i konferencji. Przewiduje się wspieranie szkoleń o szerokiej tematyce związanej z pszczelarstwem, m.in. z zakresu prowadze-

Celem Krajowego Programu Wsparcia Pszczelarstwa jest poprawa warunków produkcji i wprowadzania do obrotu produktów pszczelich

nia gospodarki pasiecznej, chorób pszczół oraz sposobów ich zwalczania i zapobiegania chorobom, produktów i produktów pszczelich czy ekonomiki gospodarki pasiecznej.

W celu poprawy wydajności produkcji pasiecznej oraz poprawy jakości pozyskiwanych produktów pszczelich, przewidziano działanie *Wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych* obejmujące częściową refundację kosztów zakupu nowego sprzętu pszczelarskiego, nie więcej niż 60% ceny jednostkowej netto. Planowane działanie wzmocni procesy modernizacyjne gospodarstw pasiecznych.

Beneficjent, który jest uprawniony do korzystania w ramach PROW na lata 2014-2020 ze wsparcia: „Modernizacja gospodarstw rolnych”; „Restrukturyzacja małych gospodarstw”; „Premie dla młodych rolników” oraz „Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej” zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013 str. 487, z późn. zm.), może korzystać z powyższego wsparcia pod warunkiem, że inwestycja nie będzie wspierana w ramach wskazanego wyżej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

■ Zwalczanie inwazji pasożytów i chorób pszczół, w szczególności warrozy

Działaniem ograniczającym występowanie warrozy w Polsce będzie wsparcie jej zwalczania. Przewiduje

się 90% refundacji kosztów zakupu środków leczniczych warzozobójczych oraz środków do walki z warzozą wymienionych w rozporządzeniu Komisji (WE) nr 889/2008 z dnia 5 września 2008 r. ustanawiającym szczegółowe zasady wdrażania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych w odniesieniu do produkcji ekologicznej, znakowania i kontroli (Dz.Urz. UE L 250 z 18.09.2008, str. 1, z późn. zm.) – w przypadku pasiek, których właściciele posiadają certyfikat produkcji metodami ekologicznymi.

Refundacja kosztów zakupu środków leczniczych będzie wypłacana, jeżeli obrót lekami odbędzie się zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

■ Racionalizacja sezonowego przenoszenia uli

W ramach tego środka wsparcia będzie realizowane działanie *Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej*. Celem tego działania jest poprawa wydajności produkcji pasiecznej oraz pozyskiwania miodów odmianowych poprzez częściową refundację kosztów zakupu sprzętu ułatwiającego przemieszczanie pni pszczelich. Przewiduje się częściową refundację kosztów zakupu (nie więcej niż 60%) nowych przyczep (lawet) do przewozu uli, wag pasiecznych, urządzeń dźwigowych do załadunku i rozładunku uli oraz ładowarek, mini ładowarek i innych wózków samojezdnych do załadunku uli.

Podobnie jak w przypadku działania *Wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych*, beneficjent może korzystać z powyższego wsparcia pod warunkiem, że inwestycja nie będzie wspierana w ramach PROW na lata 2014-2020.

■ Środki mające na celu wsparcie zasiedlania uli

W obszarze tego środka wsparcia przewiduje się refundację nie więcej niż 70% kosztów zakupu:

- matek pszczelich pochodzących z linii hodowlanych będących pod oceną prowadzoną przez pod-

W celu poprawy wydajności produkcji pasiecznej oraz poprawy jakości pozyskiwanych produktów pszczelich, przewidziano działanie „Wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych”

miot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa,

- odkładów lub pakietów pszczelich z pasiek hodowlanych, będących pod oceną prowadzoną przez podmiot upoważniony przez ministra właściwego do spraw rolnictwa,
- odkładów i pakietów, od producentów którzy uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy, gwarantujący między innymi, że matki pszczele w pakietach i odkładach pszczelich pochodzą z linii hodowlanych pszczoł.

Pszczelarz (końcowy odbiorca pomocy) w danym sezonie może otrzymać wsparcie do zakupu matek, pakietów i odkładów pszczelich łącznie, nie więcej niż 50% liczby aktualnie posiadanych przez niego pni pszczelich, w tym nie więcej niż 20% pakietów i odkładów pszczelich.

■ Poprawa jakości produktów, aby skuteczniej pozycjonować produkty na rynku

W ramach tego środka wsparcia przewidziano działanie *Wspieranie badania jakości handlowej miodu*

oraz identyfikacja miodów odmianowych. Celem tego działania jest upowszechnianie praktyki polegającej na monitorowaniu jakości miodu beneficjenta oraz zachęcanie producentów produktów pszczelich do poszerzania oferty handlowej miodów odmianowych. W ramach działania przewiduje się wsparcie dla producentów miodu polegające na częściowej refundacji kosztów (nie więcej niż 80%) wykonania analiz fizyko-chemicznych oraz analizy pyłkowej miodu.

W KPWP założono, iż całkowita kwota wsparcia w okresie 2016-2019 wyniesie 18,2 mln euro (uwzględniając 50% finansowanie UE).

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków

rolnych (Dz.U. z 2012 r., poz. 633, z późn. zm.), instytucją właściwą do realizacji zadań określonych w Programie jest Agencja Rynku Rolnego (ARR). W ramach procedury kontroli przewiduje się, że służby kontroli technicznej działające w strukturach terenowych ARR przeprowadzą kontrole dotyczące działalności podmiotów uprawnionych biorących udział w Programie oraz prowadzonej przez nich księgowości. W celu potwierdzenia prawidłowej realizacji działań określonych w Programie przez poszczególne podmioty uprawnione przed dokonaniem płatności Sekcje Kontroli Technicznych Oddziałów Terenowych ARR przeprowadzają kontrole, potwierdzone raportem kontrolnym.

Dzięki skutecznej pracy branży pszczelarskiej oraz zaangażowaniu znacznych środków publicznych utrzymuje się trend wzrostowy liczby pni pszczelich w Polsce.

Departament Rynków Rolnych

☎ 22 623 16 32

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica

Ochrona roślin bezpieczna dla pszczół

O kres wiosenny, ze względu na intensywną ochronę upraw jest szczególnie niebezpieczny dla owadów zapylających oblatujących kwitnące rośliny, zwłaszcza dla pszczoły miodnej. W wyniku niewłaściwego przeprowadzania zabiegów ochrony roślin corocznie dochodzi do licznych zatruc rodzin pszczelich. Pozostałości środków ochrony roślin stwierdzane są w organizmach owadów poddanych badaniom interwencyjnym. Mimo, że ilości te nie zawsze bezpośrednio prowadzą do śmierci owadów, to jednak znacząco mogą osłabiać rodziny pszczele i powodować, że są one bardziej narażone na inne czynniki szkodliwe.

Środki ochrony roślin dopuszczane są do obrotu zgodnie z jednolitymi zasadami określonymi w przepisach Unii Europejskiej i przy prawi-

idłowym ich stosowaniu nie stanowią zagrożenia dla owadów zapylających. Podstawową zasadą jest obowiązek wykonywania zabiegów ochrony roślin przy zastosowaniu środków ochrony roślin dopuszczonych do obrotu. Warunki bezpiecznego stosowania danego preparatu określa jego etykieta, odnosząca się m.in. do dawki jaka powinna być zastosowana oraz upraw, w jakich środek może być stosowany. W etykietach zamieszczone są także standardowe zwroty określające szczególne środki ostrożności dla owadów zapylających, jeżeli z oceny ryzyka wynika, że dany preparat stanowi dla nich zagrożenie. Zwroty te to np. SPe 8 „Niebezpieczne dla pszczół/ W celu ochrony pszczół i innych owadów zapylających nie stosować na rośliny uprawne w czasie kwitnienia/ Nie używać w miejscach

gdzie pszczoły mają pożytek/ Usuwać lub przykrywać ule podczas zabiegu i przez (określić czas) po zabiegu/ Nie stosować kiedy występują kwitnące chwasty/ Usuwać chwasty przed kwitnieniem/ Nie stosować przed (określić czas)”.

Dla ochrony zapylaczy istotne znaczenie ma także przestrzeganie przez stosujących środki ochrony roślin zasad *dobrej praktyki ochrony roślin* oraz integrowanej ochrony roślin, która stanowi „sposób ochrony roślin przed organizmami szkodliwymi polegający na wykorzystaniu wszystkich dostępnych metod ochrony roślin, w szczególności metod niechemicznych, w sposób minimalizujący zagrożenie dla zdrowia ludzi oraz środowiska”. Jednym z wymagań integrowanej ochrony roślin jest ochrona organizmów pożytecznych oraz stwarzanie warunków sprzyjających ich występowaniu – w szczególności dotyczy to owadów zapylających i naturalnych wrogów organizmów szkodliwych.

Zabieg z zastosowaniem środków ochrony roślin przeznaczonych dla użytkowników profesjonalnych powinien być wykonywany przez osoby, które ukończyły szkolenie w zakresie ich stosowania. Szkolenia te obejmują zagadnienia dotyczące zagrożeń związanych ze stosowaniem środków ochrony roślin, metod jego ograniczenia oraz aktualnych regulacji prawnych. Elementem szkoleń jest też ochrona zapylaczy. Nie należy zatem zaniedbywać tego obowiązku. Aby zachować całkowite bezpieczeństwo, do zabiegu z zastosowaniem środków ochrony roślin należy także używać sprzętu, który

W wyniku niewłaściwego przeprowadzania zabiegów ochrony roślin corocznie dochodzi do licznych zatruc rodzin pszczelich

zastosowany zgodnie z przeznaczeniem nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz dla środowiska a także jest sprawny technicznie i skalibrowany.

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa sprawuje nadzór nad prawidłowością stosowania środków ochrony roślin. Inspektorzy w trakcie prowadzonych czynności kontrolnych (w tym zgłoszeń o przypadkach zatrucia pszczoł) zwracają szczególną uwagę na niezgodności, które mogą mieć wpływ na występowanie zatrucia tych owadów podczas wykonywania zabiegów ochrony roślin (istnieje możliwość sprawdzenia gdzie i jakich preparatów używają rolnicy).

W sytuacjach podejrzenia zatrucia pszczoł środkami ochrony roślin pracownicy Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, oprócz podjęcia stosownych działań, informują również poszkodowanego pszczelarza o możliwości zawiadomienia o szkodzie właściwego terenowo organu gminy, który może powołać do wyjaśnienia sprawy odpowiednią komisję. Pracownicy Inspekcji niezwłocznie po zgłoszeniu rozpatrują przypadki, w których zachodzi podejrzenie zatrucia pszczoł w wyniku stosowania środków ochrony roślin, przy współpracy z Inspekcją Weterynaryjną.

Dostrzegając rolę zapylaczy w ekosystemie oraz zagrożenia stwarzanego dla nich poprzez niewłaściwe stosowanie środków ochrony roślin, w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi podejmowanych jest szereg kompleksowych działań mających na celu eliminację tego ryzyka we współpracy z rolnikami i pszczelarskimi organizacjami branżowymi, czy też producentami tych preparatów. Jednym z nich jest udostępnianie materiałów informacyjnych.

Na stronie internetowej Ministerstwa dostępna jest między innymi

Dla ochrony pszczoł istotne znaczenie ma przestrzeganie przez stosujących środki ochrony roślin zasad dobrej praktyki ochrony roślin oraz integrowanej ochrony roślin

ekspertyza pt. „Ochrona zapylaczy podczas stosowania środków ochrony roślin”. Ekspertyza ta została opracowana w trzech wersjach: wskazówek dla rolnika, poradnika dla doradcy oraz w formie materiału filmowego. Materiały te uwzględniają między innymi kwestie możliwości wspierania rozwoju populacji zapylaczy w środowisku rolniczym, właściwej agrotechniki i niechemicznych metod ochrony roślin, ochrony owadów zapylających i stwarzania warunków sprzyjających ich rozwojowi, obserwacji organizmów zapylających, zasad podejmowania decyzji o chemicznych zabiegach ochrony roślin oraz właściwego doboru chemicznych środków ochrony roślin, z uwzględnieniem zagrożenia jakie mogą stanowić dla zapylaczy. Nadzorowane przez Ministerstwo instytuty naukowe w ramach programów wieloletnich prowadzą także badania poświęcone zapylaczom, a w szczególności pszczołom.

Ponadto Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach w programie wieloletnim „Ochrona zdrowia zwierząt i zdrowia publicznego” wykonu-

je zadanie pn. „Monitorowanie stanu zdrowotnego i strat rodzin pszczelich w krajowych pasiekach”. W ramach tego zadania realizowane jest:

- monitorowanie strat rodzin pszczelich w kraju;
- monitorowanie sytuacji epizootycznej w krajowych pasiekach – identyfikacja organizmów chorobotwórczych stanowiących największe zagrożenie dla zdrowia pszczoł;
- monitorowanie sytuacji toksykologicznej (skażeń pestycydami) w krajowych pasiekach – diagnostyka i rejestracja ostrych i chronicznych przypadków zatruc pszczoł;
- terenowa ocena skuteczności leczniczych preparatów weterynaryjnych stosowanych do zwalczania roztoczy *Varroa destructor*.

Ministerstwo Rolnictwa nadal będzie podejmowało działania na rzecz kompleksowej ochrony owadów zapylających przed rozwijającą się chemizacją rolnictwa.

Departament Hodowli i Ochrony Roślin

☎ 22 623 21 51

Zdjęcia: ©Pantherstock/ Photogenica

Wspólna Polityka Rolna po 2020 r.

Wspólną Politykę Rolną (WPR) powołano do życia ponad pół wieku temu, by obywatelom ówczesnej Wspólnoty Europejskiej zapewnić żywność po przystępnych cenach, a rolnikom odpowiedni poziom życia. Wraz z postępującą integracją europejską i zmieniającymi się uwarunkowaniami gospodarczymi i społecznymi polityka ta była kilkakrotnie reformowana.

Pozwoliło to na dostosowanie WPR do nowych wyzwań, przy zachowaniu ciągłości wsparcia, wzmacniając stopniowo orientację rynkową unijnego rolnictwa. Równocześnie w zakres zadań tej polityki włączano kolejne zagadnienia, takie jak ochrona środowiska, przeciwdziałanie zmianom kli-

matu czy zrównoważony rozwój terytorialny. Pomimo tych zmian, traktatowe cele WPR z 1957 r.¹ nigdy nie straciły na aktualności.

Obecnie w UE-28 wdrażane są nowe rozwiązania WPR ustanowione na okres 2014-2020. Państwa członkowskie zbierają pierwsze doświadczenia w tym zakresie. Choć

zgodnie z przepisami Komisja Europejska opublikuje raport dotyczący oceny WPR dopiero w 2018 r., to dyskusja na temat przyszłego kształtu tej polityki rozpocznie się już w tym roku, co zostało przewidziane m.in. w programie prac Rady UE na okres prezydentury holenderskiej, tj. w pierwszym półroczu 2016 r.

Zgodnie z obowiązującym unijnym prawodawstwem do końca 2016 r. Komisja Europejska dokona przeglądu funkcjonowania wieloletnich ram finansowych UE. Będzie on związany z oceną efektywności polityk finansowanych

z budżetu UE, w tym polityki rolnej. Przegląd wieloletnich ram finansowych będzie stanowił wstęp do określenia kształtu przyszłych polityk i wieloletniego budżetu UE po 2020 r. – Komisja Europejska zobowiązana jest do przedstawienia propozycji dotyczących kolejnych ram finansowych przed 1 stycznia 2018 r. Doświadczenia ostatnich reform wspólnej polityki rolnej pokazują, że znaczna część rozstrzygnięć dotyczących tej polityki, takich jak wysokość budżetu, dystrybucja środków pomiędzy instrumenty i państwa członkowskie, a także wyznaczenie priorytetów na dany okres wdrażania tej polityki, zapada podczas dyskusji o unijnym budżecie.

Wyzwania stojące przed unijnym rolnictwem i obszarami wiejskimi mają wspólnotowy charakter i wymagają wspólnych działań. Odpowiedź na te wyzwania wyłącznie na poziomie krajowym nie gwarantowałaby oczekiwanych efektów, a w wielu przypadkach byłaby wręcz niemożliwa lub prowadziłaby do zaburzeń konkurencji. Decyzje o budżecie powinny także brać pod uwagę fakt, iż wspólna polityka rolna UE oprócz sektorowych celów rolnych przyczynia się także do wzmocnienia spójności politycznej, gospodarczej i społecznej UE-28. Dla Polski istotne jest, aby przegląd budżetu UE uwzględniał potrzeby w zakresie dalszej modernizacji sektora, skutecznego wsparcia i stabilizacji dochodów rolniczych oraz jak najszybsze wyrównanie wysokości płatności bezpośrednich między państwami członkowskimi.

Szczegółowe rozwiązania dla WPR po 2020 r. będą znane dopiero, gdy Komisja Europejska opra-

cuje wnioski legislacyjne. Nastąpi to najwcześniej za dwa lata. Jednak, aby propozycje Komisji uwzględniały oczekiwania państw członkowskich, rzetelna dyskusja w UE na temat możliwych rozwiązań rozpocznie się dużo wcześniej. Zgodnie z planami prezydencji holenderskiej pierwsza wymiana poglądów unijnych ministrów rolnic-

powołany przez ministra rolnictwa w styczniu 2016 r. Zespół wspierający prace w zakresie przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej w latach 2014-2020 i opracowania propozycji Polski dotyczących tej polityki po roku 2020. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele administracji i środowisk naukowych. MRiRW zostało również włączone

Obecnie w UE-28 wdrażane są nowe rozwiązania WPR ustanowione na lata 2014-2020

ta na temat kształtu WPR po 2020 r. nastąpi w trakcie nieformalnego spotkania w maju br. Podczas ostatniego posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa, które odbyło się w dniach 15-16 lutego br., minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel podkreślił konieczność jak najszybszego otwarcia dyskusji o kształcie WPR po 2020 r. i wyraził opinię, iż dyskusja ta powinna być włączona w program formalnych spotkań Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

W MRiRW rozpoczęto przygotowania do opracowania kierunkowego stanowiska i argumentacji w odniesieniu do WPR po 2020 r. Istotną rolę w tych pracach pełni

w prace międzyresortowego Zespołu ds. przeglądu Wieloletnich Ram Finansowych budżetu UE na lata 2014-2020 i negocjacji Wieloletnich Ram Finansowych po 2020 roku, powołanego przez ministra spraw zagranicznych.

Departament Strategii, Analiz i Rozwoju

☎ 22 623 18 44

Zdjęcia: fotolia

1 Zapisane w Traktacie Rzymskim cele WPR zakładały zwiększenie produktywności, zapewnienie bezpieczeństwa dostaw żywności po przystępnych dla konsumentów cenach, stabilizowanie rynków oraz zagwarantowanie godziwego poziomu życia rolniczej społeczności. Cele te zapisane są obecnie w art. 39 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Innowacje w rolnictwie

Nagrody i wyróżnienia dla polskich zespołów badawczych

Wyniki konkursu dla zespołów autorskich za najlepsze wdrożenia wyników badań naukowych w zakresie wdrażania postępu w rolnictwie, rozwoju wsi i rynkach rolnych zostały ogłoszone w połowie stycznia br. Wnioski o nagrody są opiniowane przez właściwe departamenty merytoryczne MRiRW. Zgodnie z regulaminem nagrody pieniężne i wyróżnienia przyznawane są twórcom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych rolnictwa, rozwoju wsi i rynkach rolnych lub pracującym na rzecz tych działów związanych z rolnictwem, których wdrożenie dało wymierne efekty gospodarcze, społeczne i organizacyjne.

Minister rolnictwa Krzysztof Jurgiel wraz z podsekretarzem stanu Ryszardem Zarudzkim z tej okazji spotkali się z przedstawicielami zespołów autorskich nagrodzonych i wyróżnionych i wręczyli im honorowe dyplomy. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele kierownictw instytutów badawczych nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Krzysztof Jurgiel podkreślił znaczenie innowacyjności w naukach rolniczych i wkład nauki w rozwój gospodarczy wsi polskiej. Ryszard Zarudzki przedstawił najważniejsze cele i zadania stojące przez resortem i nauką rolniczą, wynikające m.in. z Programu Działań Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na lata 2015-2019.

Nagrody i wyróżnienia zdobyli autorzy i zespoły autorskie z:

- Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie,

- Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach,
- Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – PIB w Puławach,
- Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Członkowie kierownictwa resortu wręczyli również statuetki pamiątkowe przedstawicielom czterech jednostek organizacyjnych, z których pochodzili nagrodzeni autorzy i zespoły autorskie.

W trakcie spotkania przedstawiciele nagrodzonych i wyróżnionych zespołów autorskich zaprezentowali wyniki naukowe swoich prac i efekty praktyczne ich wdrożenia do praktyki, ze zwróceniem szczególnej uwagi na uzyskane efekty ekonomiczne i społeczne.

Temat nagrodzony: „Opracowanie i uruchomienie internetowego serwisu nawodnieniowego”.

Zespół autorski: prof. dr hab. Waldemar Treder, dr Krzysztof Klamkowski, mgr Tomasz Pych, mgr Daniel Sas, mgr Anna Tryngiel-Gać, mgr Katarzyna Wójcik – Instytut Ogrodnictwa.

Z powodu niedostatecznych zasobów wody w Polsce nawadnianie upraw stało się istotnym elementem intensyfikacji produkcji roślinnej. Głównym celem wdrożonych do praktyki wyników badań była optymalizacja nawadniania upraw sadowniczych. Opracowano i udostępniono na stronie internetowej instytutu „Internetowy Serwis Nawodnieniowy” oparty na parametrach klimatycznych, w tym meteorologicznych oraz potrzebach nawodnieniowych najważniejszych gatunków roślin.

Serwis posiada aplikacje obliczeniowe (kalkulatory) na wybór optymalnej technologii nawodnieniowej (projektowania i użytkowania instalacji), określenie potrzebnych ilości wody oraz na podejmowanie właściwych decyzji w zakresie nawożenia roślin poprzez system nawadniający. Z serwisu korzystają rolnicy, działkowcy, doradcy rolniczy i inne grupy zawodowe związane z rolnictwem. Popularność serwisu potwierdza potrzebę istnienia takiego rozwiązania.

Temat nagrodzony: „Wyhodowanie i wdrożenie do praktycznej hodowli oraz produkcji towarowej nowych odmian heterozyjnych ogórka polowego z kompleksową odpornością na choroby”.

Zespół autorski: prof. dr hab. Elżbieta U. Kozik, dr Urszula Kłosińska, Ewa Matysiak – Instytut Ogrodnictwa.

W Instytucie Ogrodnictwa w Skierniewicach wyhodowano i wdrożono do uprawy towarowej cztery nowe odmiany heterozyjne ogórka polowego. Przyczyni się to do utrzymania wysokiej efektywności polskiego warzywnictwa, podniesienia jego konkurencyjności, zachowania wymogów ochrony środowiska i zasad produkcji wysokiej jakości żywności. Owoce są bardzo smaczne, polecane do konserwowania i kwaszenia oraz do bezpośredniej konsumpcji. Odmiany te odznaczają się odpornością na choroby, wysoką plennością, bardzo dobrym plonowaniem. Nowe odmiany ogórka polowego trafiają do obrotu w kraju i za granicą. Wielkość sprzedaży nasion

świadczy o dużej przydatności nowych odmian do produkcji.

Temat nagrodzony: „Intensyfikacja uprawy czereśni (*Prunus avium* L.) w Polsce”.

Autorzy wdrożenia: dr hab. Elżbieta Rozpara, dr Mirosław Sitarek, mgr Agnieszka Głowacka, Anna Stań, Halina Wolniak – Instytut Ogrodnictwa.

Opracowano technologię uprawy czereśni z zastosowaniem karłowatych podkładek i wstawek skarłających oraz uzyskano nowe odmiany, charakteryzujące się dobrym plonowaniem, doskonałą jakością owoców, większą wytrzymałością drzew na mróz i innymi cechami, niezbędnymi w warunkach klimatycznych Polski. Dzięki innowacyjnej technologii uprawy można dziś na tej samej powierzchni posadzić kilka razy więcej drzew niż dotychczas. Zaletą drzew jest ich wczesne wchodzenie w okres owocowania oraz łatwiejszy i tańszy zbiór owoców. Drzewa o niewielkich rozmiarach łatwiej jest

ochronić przed chorobami i szkodnikami. Nowoczesna technologia uprawy czereśni umożliwia polskim producentom prowadzenie konkurencyjnej produkcji tych owoców, zarówno na rynek krajowy, jak i na eksport.

Temat nagrodzony: „Udoskonalenie systemu kontroli jakości miodu na polskim rynku przez wdrożenie do rutynowego stosowania analizy pyłkowej”.

Autor wdrożenia: dr Dariusz Teper – Instytut Ogrodnictwa.

Do rutynowej kontroli jakości i klasyfikacji miodów co do odmian

i wykrywania miodów importowanych wdrożono analizę pyłkową. W 2006 r. Laboratorium Badania Jakości Produktów Pszczelich IO uzyskało akredytację Polskiego Centrum Akredytacji. W skład akredytowanych metod badawczych weszła też analiza pyłkowa miodów (obecnie wykonywanych jest 400 analiz pyłkowych rocznie). W ramach upowszechniania tej metody badawczej w praktyce przeprowadzono liczne szkolenia dla pszczelarzy praktyków i niemal wszystkich

Kęsik, dr Anna Kocoń, mgr Damian Wach, mgr Beata Jurga, dr Dorota Piłkuła, dr hab. Anna Podleśna, dr Ryszard Winiarski, prof. dr hab. Alicja Pecio, mgr Czesław Pietruch – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa.

Istotą osiągnięcia jest przeprowadzenie szeroko zakrojonej akcji edukacyjnej rolników na terenie całego kraju, a w szczególności rolników gospodarujących na obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia azotanami pochodzenia

Nagrodzeni i wyróżnieni przedstawiciele zespołów badawczych z ministrem Krzysztofem Jurgielem (czwarty z prawej) i podsekretarzem stanu Ryszardem Zarudzkim (trzeci z lewej)

wiodących firm w branży miodowej w kraju, a także laboratoriów IJHARS oraz laboratorium UOKiK, co pozwoliło na akredytowanie trzech z nich w zakresie tych badań (kilka tysięcy analiz rocznie). Badania miodów przy zastosowaniu analizy pyłkowej są obecnie podstawą kontroli produktów na polskim rynku.

Temat nagrodzony: „Racjonalna gospodarka nawozami”.

Autorzy wdrożenia: dr Tamara Jadczyszyn, dr Piotr Ochal, dr Agnieszka Rutkowska, dr Kazimierz

rolniczego (OSN). Na potrzeby kampanii informacyjnej utworzono stronę internetową i upowszechniono w całym kraju materiały szkoleniowe dotyczące dobrych praktyk w nawożeniu. Zorganizowano również cykl szkoleń dla doradców, rolników oraz wszystkich zainteresowanych ograniczeniem zagrożeń dla wód Morza Bałtyckiego generowanych przez rolnictwo.

Temat nagrodzony: „Opracowanie i upowszechnienie naturalnej technologii uprawy chmielu i nowych bioproduktów”.

Autorka: prof. dr hab. Ewa Solar-ska – Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie.

Wprowadzenie naturalnej technologii uprawy chmielu i nowych bioproduktów przyczyniło się do poprawy jakości gleb, plonów i w efekcie podniesienie walorów zdrowotnych szyszek chmielu. Nowe biopreparaty są bardzo efektywne przeciw szerokiemu spektrum agrofagów i są już powszechnie stosowane w ochronie innych gatunków roślin. Wykorzystanie nowych produktów probiotycznych do kompostowania obornika i resztek pozbiorowych zapewnia szybki rozkład materii organicznej, udostępnianie fosforu, a także chroni przed stratami azotu z masy kompostowej. Ponadto do nawozu i gleby chmielników wprowadzono również mączkę bazaltową jako cenne źródło mikroelementów. Technologia naturalnej uprawy chmielu jest pierwszą innowacyjną i kompleksowo opracowaną metodą uprawy tej rośliny w skali kraju. Wpisuje się ona w wymogi nowej dyrektywy unijnej dotyczącej konieczności zwiększania udziału materii organicznej w glebie, a w konsekwencji zwiększania retencji wody i sekwestracji dwutlenku węgla.

Temat nagrodzony: „Sposób konserwowania roślin wysokoskrobiowych przeznaczonych do produkcji pasz, biopaliw płynnych i gazowych”.

Autorzy wdrożenia: dr inż. Krystyna Zielińska, dr hab. Krystyna Stecka, prof. IBPRS, dr inż. Antoni Miecznikowski, dr inż. Agata Fabiszewska – Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego.

Opracowano i wdrożono do praktyki rolniczej nowe preparaty do konserwowania surowców przeznaczonych do produkcji biopaliw. Do konserwowania ziarna i roślin kukurydzy zastosowano

preparaty złożone z wyselekcjonowanych szczepów bakterii z gatunku *Lactobacillus buchneri* posiadających wyjątkowe zdolności syntezy i metabolizowania kwasu octowego do 1,2-propanodiolu, a następnie do kwasu propionowego. Związki te zapewniają wysoką stabilność tlenową kiszzonek oraz poprawiają wydajność produkcji. W wyniku fermentacji alkoholowej wilgotnego ziarna kukurydzy z udziałem preparatu Lactosil Biogaz uzyskano obniżenie kosztów produkcji bioetanolu o 3,4%. Zastosowanie wymienionego preparatu, pozwoliło na uzyskanie wzrostu wydajności produkcji metanu o 24% oraz wpłynęło na większą czystość biogazu.

Temat wyróżniony: „Opracowanie i wdrożenie do praktyki laboratoryjnej nowej procedury badawczej oznaczania w glebach mineralnych zawartości przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu”.

Autorzy wdrożenia: dr Kazimierz Kęsik, dr Tamara Jadczyżyn, prof. dr hab. Wojciech Lipiński, dr Beata Boreczek, dr Piotr Ochal, mgr inż. Beata Jurga – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa.

Do praktyki laboratoryjnej wdrożono nową metodę oznaczenia w glebach mineralnych zawartości przyswajalnych form fosforu, potasu i magnezu. Analiza chemiczna oparta na teście Mehlich-3 jest istotna z punktu widzenia gospodarki nawozowej. Pozwala na znaczne przyspieszenie i obniżenie kosztów wykonywania analiz. Zawartość wielu składników wyznacza się w jednym wyciągu. Ponadto zastosowanie testu nie wymaga wymiany sprzętu laboratoryjnego. Metoda umożliwia wyznaczenie wskaźnika gleb fosforem, który informuje o ryzyku dla środowiska. Jest to istotne z punktu widzenia zobowiązań Polski do zredukowania ładun-

ków azotu i fosforu wpływających w wodach rzecznych do Bałtyku.

Temat wyróżniony: „Opracowanie i wdrożenie do praktyki rolniczej technologii produkcji ziarna zbóż gwarantujących wysoką jakość bezpieczeństwa zdrowotnego”.

Autorzy wdrożenia: prof. dr hab. Grażyna Podolska, prof. dr hab. Kazimierz Noworolnik, dr hab. Alicja Sułek, dr hab. Jerzy Grabiński, prof. nadzw., dr hab. Danuta Leszczyńska, dr hab. Bogusława Jaśkiewicz, mgr Edyta Boguszewska – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa.

Opracowano i wdrożono do praktyki rolniczej technologię produkcji ziarna zbóż gwarantujących wysoką jakość bezpieczeństwa zdrowotnego. Zdefiniowano wpływ siedliska i agrotechniki na wartość technologiczną ziarna zbóż. Wskazano czynniki ograniczające i stymulujące skażenie ziarna zbóż mikotoksynami i metalami ciężkimi. Celem opracowania było wspieranie produkcji żywności specjalnego przeznaczenia i wskazanie sposobów ograniczenia występowania w ziarnie białek wywołujących alergie pokarmowe. Wyniki badań popularyzowano poprzez publikacje, materiały upowszechnieniowe oraz szkolenia dla doradców i rolników. Prowadzone działania były oparte na założeniu, że technologia produkcji powinna być dostosowana do kierunków wykorzystania ziarna zbóż.

Kolejny nieprzekraczalny termin składania wniosków o nagrody i wyróżnienia za osiągnięcia w zakresie wdrażania postępu w rolnictwie, rozwoju wsi i rynkach rolnych przypada na 30 czerwca 2016 r.

Ofensywa dyplomatyczna

Działania na rzecz poprawy trudnej sytuacji na rynkach wieprzowiny i mleka w Polsce

Strona polska podjęła szereg działań dyplomatycznych, zarówno na forum Unii Europejskiej, jak i w rozmowach bilateralnych, zmierzających do poprawy sytuacji na tych rynkach.

Zainicjowana przez stronę polską podczas lutowego posiedzenia AGRIFISH debata w sprawie podjęcia pilnych działań, aby wspomóc producentów trzody chlewnej i producentów mleka, ponoszących straty w wyniku kryzysu na rynkach mięsa wieprzowego i mleka oraz czynników niezależnych od producentów rolnych, zaowocowała poparciem m.in. Węgier, Hiszpanii i Czech dla polskich postulatów. Natomiast prezydencja holenderska zobligowała wszystkie kraje członkowskie do złożenia propozycji działań stabilizujących na rynku mleka i wieprzowiny na kolejne posiedzenie Rady.

Polski wniosek z dnia 25 lutego 2016 r. zawierał postulaty w zakresie wsparcia rynków mleka i wieprzowiny ze środków UE oraz w ramach pomocy krajowej. Nasz wniosek w zakresie potrzeby wdrożenia działań stabilizujących na rynku mleka stał się też przedmiotem rozmów ministra Jurgieła z Philem Hoganem, komisarzem ds. Rolnictwa i Rozwoju Wsi, który przebywał w Polsce w dniach 10-11 marca 2016 r. Minister Jurgiel zaakcentował konieczność dalszego wsparcia producentów mleka i wieprzowiny, aby złagodzić skutki rosyjskiego embarga oraz ASF. Podkreślił także, że Polska ponosi duży ciężar i skutki zabezpieczenia UE przed rozprzestrzenieniem się ASF. Krzysztof Jur-

giel poinformował komisarza, że Polska, na podstawie art. 220 ust. 1 lit a rozporządzenia PE i Rady nr 1308/2013, wystąpi do Komisji Europejskiej o przyznanie nadzwyczajnych środków wsparcia dla producentów świń ze względu na rozszerzenie strefy objętej restrykcjami weterynaryjnym z tytułu ASF, bowiem ostatnie poszerzenie strefy spowodowało problemy producentów ze zbytem świń, a w przypadku sprzedaży drastyczne obniżenie cen.

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 14 marca 2016 r. strona polska, przedstawiając przedłożony do dyskusji przez prezydencję holenderską ww. wniosek, kolejny raz podkreśliła, że

nia instrumentów prowadzących do stabilizacji rynków w obliczu długotrwałego kryzysu. W nawiązaniu do dokumentu przedłożonego do dyskusji przez prezydencję holenderską, minister Jurgiel zgłosił następujące sprawy:

- ponowne wprowadzenie tymczasowego ukierunkowanego wsparcia bezpośredniego dla producentów mleka i wieprzowiny,
- podniesienie cen interwencyjnych dla masła i mleka w proszku,
- uruchomienie subsydiów eksportowych do wieprzowiny,
- zwiększenie pomocy *de minimis* dla jednego gospodarstwa oraz zwiększenie ogólnych limitów dla państw członkowskich,

Posiedzenie unijnej Rady Ministrów ds. Rolnictwa i Rybołówstwa z udziałem ministra Krzysztofa Jurgieła

konkretne decyzje w zakresie stabilizacji rynków rolnych potrzebne są natychmiast i nie powinny być odkładane na nieokreśloną przyszłość. Nie jest także realizowany traktatowy cel Wspólnej Polityki Rolnej, tj. stabilizacja rynków rolnych, zaś zapowiedziany przez Komisję Europejską przegląd WPR powinien uwzględnić zatem konieczność wprowadze-

- rozważenie użycia środków z budżetu ogólnego (lub rezerwy kryzysowej), jako źródła finansowania działań mających na celu poprawę sytuacji rynkowej.

Ponadto Krzysztof Jurgiel poparł przedłużenie funkcjonowania nadzwyczajnego mechanizmu wsparcia dla rynku owoców i warzyw o jeden rok, postulując jednocześnie objęcie

tym poziomem wsparcia także producentów niezrzeszonych. Strona polska poparła wniosek Estonii w zakresie ASF, postulując o przyznanie nadzwyczajnych środków wsparcia na podstawie art. 220 ust. 1 lit. a) rozporządzenia PE i Rady nr 1308/2013. Minister Jurgiel podniósł także kwestię wydłużenia o jeden miesiąc możliwości składania wniosków o płatności bezpośrednie oraz przyspieszenie wypłat zaliczek w ramach płatności bezpośrednich z podniesieniem progu do 75% i terminu do końca sierpnia, co byłoby dużym ułatwieniem dla rolników.

mleka. Konkluzje dotyczą różnorodnych form wsparcia, w tym zwiększenia kwoty pomocy *de minimis* do 30000 euro, zintensyfikowania starań w zakresie uregulowania wymiany handlowej między UE a Rosją w celu ułatwienia wznowienia wymiany handlowej produktami objętymi zakazem SPS, a także kontynuacji inicjatyw dyplomatycznych w celu ustalenia nowych rynków dla eksportu produktów rolnych z UE. Konkluzje te mają stać się punktem wyjścia dla podjęcia szybkich działań przez Komisję Europejską, co zaleca Rada Europejska. Jednocześnie Rada Europejska podczas swojego

daży mleka. Kwestii subsydiów eksportowych sprzeciwia się natomiast Komisja Europejska.

Podczas AGRIFISH odbyło się spotkanie ministra Jurgieła z ministrem rolnictwa Republiki Czeskiej Marianem Jurečką. Trudna sytuacja na rynkach rolnych, w tym w szczególności mleka i wieprzowiny, sprawiła, że jednym z tematów wiodących polskiej prezydencji w Grupie Wyszehradzkiej (od 1 lipca 2016 r.) będzie inicjowanie dyskusji i podejmowanie inicjatyw na rzecz wypracowywania w gronie państw Grupy Wyszehradzkiej skutecznych rozwiązań i mechanizmów na rzecz stabilizacji rynków. Jednocześnie Polska podda pod dyskusję skuteczność i przyszły kształt instrumentów obowiązujących na rynkach rolnych. Uwzględniając potencjał europejskiej żywności oraz konieczność jej promowania, polska prezydencja w GV4 będzie dążyć do zwiększenia znaczenia współpracy organizacji branżowych w zakresie promocji produktów rolno-spożywczych na rynkach krajów trzecich.

W ramach działań dyplomatycznych w kraju odbyło się spotkanie ze Steenem Hommelem, ambasadorem Królestwa Danii w Polsce, w celu uzyskania poparcia Danii dla postulatów w zakresie potrzeby wdrożenia działań stabilizujących na rynku mleka i wieprzowiny, które Polska przekazała Komisji Europejskiej w ramach prac prowadzonych na forum Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa.

○ ile dotychczasowe działania pozwoliły na pozyskanie głosów poparcia wielu krajów, to kolejne miesiące będą intensywną pracą na rzecz wypracowania wspólnych stanowisk i korzystnych rozwiązań dla sektora mlecznego i wieprzowego.

Departament Współpracy Międzynarodowej

☎ 22 623 24 71

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Minister Krzysztof Jurgiel podczas spotkania z Steenem Hommelem, ambasadorem Królestwa Danii

Strona polska sprzeciwiła się zniesieniu ceł antydumpingowych na nawozy, gdyż spowoduje to utratę tysięcy miejsc pracy w przemyśle nawozowym w Europie, a w szczególności w Polsce, a także odrzuciła propozycję prezydencji holenderskiej sugerującej odroczenie dyskusji na temat trudnej sytuacji na rynkach rolnych do posiedzenia Rady AGRIFISH w czerwcu br.

Po przeanalizowaniu ponad 100 propozycji działań interwencyjnych zgłoszonych przez kraje członkowskie posiedzenie AGRIFISH zakończyło się wydaniem konkluzji prezydencji holenderskiej. Rada uznała powagę i czas trwania światowego kryzysu na rynkach rolnych i jego wpływ w Europie, w tym w sektorze

marcowego posiedzenia przyjęła do wiadomości sytuację rolników w sektorach mleczarskim i wieprzowiny, którzy poważnie ucierpieli z powodu spadku cen.

Równoległe do AGRIFISH odbyło się spotkanie Grupy Wyszehradzkiej oraz Bułgarii, Rumunii, Słowenii, Austrii i Francji. Wypracowane podczas spotkania wspólne postulaty to: nadzwyczajna pomoc finansowa dla producentów mleka, wieprzowiny oraz owoców i warzyw, wzrost cen interwencyjnych, zwiększenie pomocy *de minimis*, wsparcie dla producentów z odległych regionów zbytu ze względu na koszty transportu mleka, rezerwa budżetowa jako źródło finansowania instrumentów wsparcia rynków, rozważenie regulacji po-

100 tys. zł dla młodych rolników

ARiMR przyjmuje wnioski o taką pomoc do 29 kwietnia

Od 31 marca do 29 kwietnia 2016 r. można składać wnioski o przyznanie wsparcia w ramach poddziałania *Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników* finansowanego z PROW na lata 2014-2020. Znowelizowane w tym roku rozporządzenie ministra rolnictwa w sprawie premii dla młodych rolników łagodzi dotychczas obowiązujące zasady udzielania tej pomocy.

Najważniejsza zmiana polega na tym, że wsparcie będą mogli uzyskać także wnioskodawcy, którzy już rozpoczęli prowadzenie działalności rolniczej, a więc m.in. wystąpili o płatności bezpośrednie. Przepis ten dotyczy także osób, które ubiegały się o premię dla młodych rolników w roku 2015. Pozostałe zasady nie zmieniły się.

Stutysięczne premie mogą się starać rolnicy, którzy nie mają więcej niż 40 lat, posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub uzupełniają je w ciągu trzech lat od otrzymania decyzji przyznającej im pomoc oraz stali się właścicielami lub objęli w posiadanie gospodarstwo rolne o powierzchni co najmniej 1 ha nie wcześniej niż 18 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Ważne jest również, aby wielkość ekonomiczna gospodarstwa (SO) nie była mniejsza niż 13 tys. euro i większa niż 150 tys. euro.

Kolejny wymóg dotyczy wielkości powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie. Musi być ona co najmniej równa średniej krajowej, a w województwach, w których średnia powierzchni gospodarstw jest niższej niż krajowa, gospodarstwo musi mieć wielkość średniej wojewódzkiej. Natomiast maksymalna powierzchnia nie może być większa niż 300 ha. Przy czym określony

uzyskanych punktów utworzona zostanie lista określająca kolejność przysługiwania pomocy. Minimalna liczba punktów uprawniająca do otrzymania premii wynosi 12.

100 tys. zł premii wypłacane jest w dwóch ratach. 80 tys. zł – po spełnieniu przez młodego rolnika warunków przyznania wsparcia i 20 tys. zł po realizacji zaplanowanych inwestycji.

Rolnik musi przeznaczyć całą kwotę 100 tys. zł premii na inwestycje dotyczące działalności rolniczej lub przygotowania do sprzedaży produktów rolnych wytwarzanych w swoim gospodarstwie. Ważne jest to, że co najmniej 70% tej kwoty musi zostać przeznaczona na inwestycje w środki trwałe.

Wnioski o przyznanie pomocy można składać osobiście lub przez upoważnio-

ną osobą, listem poleconym do kierownika biura powiatowego Agencji, właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa.

Szczegółowe informacje o zasadach pomocy udzielanej w ramach poddziałania *Pomoc w rozpoczęciu działalności gospodarczej na rzecz młodych rolników* dostępne są na stronie internetowej ARiMR oraz w placówkach Agencji.

Znowelizowane w tym roku rozporządzenie ministra rolnictwa w sprawie premii dla młodych rolników łagodzi wcześniej obowiązujące zasady udzielania tej pomocy

został wymóg, że przynajmniej 70% minimalnej wielkości stanowi przedmiot własności beneficjenta, użytkowania wieczystego lub dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego (JST).

Złożone przez rolników wnioski będą poddawane ocenie. Punkty będzie można otrzymać m.in. za powierzchnię gospodarstwa, posiadane kwalifikacje zawodowe, rodzaj produkcji rolniczej, wpływ planowanej inwestycji na ochronę środowiska i klimatu. Na podstawie liczby

Zainwestuj w modernizację

Nawet 900 tys. zł do wzięcia

Od 31 marca do 29 kwietnia 2016 r. można składać w ARiMR wnioski o przyznanie pomocy na *Modernizację gospodarstw rolnych*. Wsparcie to finansowane jest z budżetu PROW na lata 2014-2020.

Pomoc można otrzymać na cztery rodzaje inwestycji:

- w rozwój produkcji prosiąt – maksymalne dofinansowanie wynosi 900 tys. zł;
- w rozwój produkcji mleka krowiego – wysokość wsparcia może wynieść 500 tys. zł;
- w rozwój produkcji bydła mięsnego – wysokość wsparcia może wynieść 500 tys. zł;
- w racjonalizację technologii produkcji, wprowadzenie innowacji, zmianę profilu produkcji, zwiększenie skali produkcji, poprawę jakości produkcji lub zwiększenie wartości dodanej produktu – maksymalna kwota wsparcia nie może przekroczyć 500 tys. zł, przy czym w przypadku inwestycji niezwiązanych bezpośrednio z budową, modernizacją czy wyposażeniem budynków inwentarskich – maksymalna wysokość pomocy wynosi 200 tys. zł.

Pomoc na *Modernizację* będzie przyznawana rolnikom w postaci dofinansowania poniesionych przez nich kosztów na realizację danej inwestycji. Standardowy poziom dofinansowania wynosi 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych. Preferencyjne warunki do skorzystania z takiego wsparcia mają młodzi rolnicy lub rolnicy składający wspólnie wnioski o taką pomoc, bo w ich przypadku poziom dofinansowania wzrasta do 60%.

■ Gdzie składać wnioski

Wnioski o przyznanie pomocy można składać w oddziałach regionalnych ARiMR właściwych ze względu na miejsce realizacji inwestycji. Można je również złożyć za pośrednictwem biura powiatowego Agencji należącego do takiego OR. Wnioski można składać osobiście, przez upoważnioną osobę lub przesyłką rejestrowaną nadaną w placówce pocztowej. W przypadku osób wspólnie ubiegających się o wsparcie wniosek trzeba złożyć w oddziale regionalnym ARiMR właściwym ze względu na miejsce położenia ich gospodarstw, a jeżeli gospodarstwa

tych osób są położone w różnych województwach, wniosek składa się w tym województwie, w którym jest położona największa część tych gospodarstw.

■ Kto może ubiegać się o pomoc

O pomoc mogą ubiegać się rolnicy posiadający gospodarstwa, których wielkość ekonomiczna mieści się w przedziale od 10 tys. euro do 200 tys. euro. Wyjątek od tej reguły stanowią rolnicy, którzy będą wspólnie składać wniosek o przyznanie dofinansowania. Wówczas łączna wielkość ekonomiczna należących do nich gospodarstw musi wynieść co najmniej 15 tys. euro, a w roku, w którym zostanie złożony przez nich wniosek o wypłatę ostatecznej płatności, gospodarstwo każdego z nich osiągnie wielkość ekonomiczną przynajmniej 10 tys. euro.

Złożone przez rolników wnioski zostaną poddane ocenie punktowej. Suma uzyskanych punktów będzie decydowała o kolejności przysługiwania pomocy. Pod uwagę będą brane m.in. zwiększenie liczby zwierząt w gospodarstwie, to czy rolnik uczestniczy w unijnym systemie jakości, czy ma nie więcej niż 40 lat oraz czy inwestycja, którą będzie realizował, służy ochronie środowiska naturalnego. W przypadku inwestycji związanych z racjonalizacją technologii produkcji na kolejność przysługiwania pomocy wpływ będą miały również punkty otrzymane w oparciu o określone w rozporządzeniu MRiRW kryteria wojewódzkie.

Nawet 900 tys. zł będzie można otrzymać na inwestycje związane z rozwojem produkcji prosiąt

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Nieoprocentowany kredyt dostępny w 6 bankach

Rolnicy, którzy czekają na wypłatę płatności bezpośrednich za 2015 r., mogą starać się o przyznanie nieoprocentowanego kredytu na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji, np. zakup nawozów, środków ochrony roślin lub paliwa. Kredyty takie dostępne są, na razie, w sześciu bankach współpracujących z ARiMR. Są to:

- Bank BGŻ BNP Paribas S. A.;
- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. (bank zrzeszający banki spółdzielcze);
- SGB-Bank S.A. (bank zrzeszający banki spółdzielcze);
- Krakowski Bank Spółdzielczy S.A.;
- Bank Zachodni WBK S. A.;
- Bank Polska Kasa Opieki S.A.

Agencja oczekuje, że bank Raiffeisen Bank Polska S.A. też podpisze stosowny aneks oferujący rolnikom taki kredyt.

Skorzystanie przez rolników z kredytu na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji jest możliwe dzięki wejściu w życie 26 lutego 2016 r. znowelizowanego rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 170). Zmiana polega na wprowadzeniu możliwości udzielania kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji produ-

centom rolnym, którzy złożyli wnioski o jednolitą płatność obszarową za 2015 r.

Zgodnie z zapisami tego rozporządzenia całość oprocentowania kredytu zapłaci Agencja. Rolnik poniesie wyłącznie koszty prowizji, które wyniosą 0,25% kwoty kredytu. Pomoc ARiMR będzie udzielana w formule *de minimis* w rolnictwie, co oznacza m. in. że wysokość dopłat do oprocentowania kredytu nie będzie mogła przekroczyć wolnego limitu tej pomocy na jedno gospodarstwo rolne, tj. równowartości 15 tys. euro w okresie trzech lat. Producent rolny będzie zobligowany

go ze względu na miejsce złożenia wniosku o przyznanie jednolitej płatności obszarowej za 2015 r., w którym wskaże on kwotę, do wysokości której może być udzielony kredyt. O takie zaświadczenie można ubiegać się od 26 lutego br., tj. od wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 lutego 2016 r.

Kwota kredytu, który może otrzymać rolnik, wskazana w zaświadczeniu wydanym przez kierownika biura powiatowego ARiMR, obliczana jest jako iloczyn stawki jednolitej płatności obszarowej za 2015 r., tj. 453,70 zł za 1 ha, oraz powierzchni działek rolnych, do których

producent rolny ubiega się o przyznanie płatności JPO. Maksymalna wysokość takiego kredytu może wynieść 636 720 zł i będzie pomniejszona o kwotę zaliczki na poczet jednolitej płatności obszarowej, które Agencja wypłacała od 16 października do 30 listopada 2015 r.

Zainteresowany takim kredytem rolnik musi złożyć w swoim biurze powiatowym wniosek o wydanie zaświadczenia,

w którym wskazana zostanie kwota, do wysokości której może być udzielony kredyt. Dla ułatwienia wzór wniosku będzie dostępny w biurach powiatowych ARiMR oraz w wersji elektronicznej na stronie internetowej Agencji. Następnie po uzyskaniu zaświadczenia rolnik przedkłada je w banku wraz z wnioskiem o kredyt

Za nieoprocentowany kredyt na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji rolnik zapłaci wyłącznie koszty prowizji, które wynoszą 0,25% kwoty kredytu

do spłacenia kredytu w terminie ustalonym z bankiem, ale nie później niż do 14 lipca 2016 r.

Warunkiem ubiegania się o kredyt na sfinansowanie kosztów prowadzenia produkcji rolnej będzie dołączenie do wniosku o kredyt zaświadczenia wydanego przez kierownika biura powiatowego ARiMR właściwe-

oraz oświadczeniami określonymi w zasadach udzielania tych kredytów i innymi dokumentami wymaganymi przez banki.

Zaciągając kredyt należy jednak pamiętać, że poza koniecznością jego spłaty bank może zobowiązać kredytobiorcę do ustanowienia odpowiedniego zabezpieczenia, które może mieć różną formę, np. weksła,

pełnomocnictwa do rachunku, poręczenia, hipoteki czy zastawu.

Na ustanowienie niektórych zabezpieczeń potrzeba jednak czasu, w związku z tym w takich przypadkach w celu zabezpieczenia środków banku może zaistnieć konieczność utworzenia w tym banku rachunku, na który powinny wpłynąć płatności bezpośrednie za 2015 r.

Nowa, nieoprocentowana dla producenta rolnego linia kredytowa będzie finansowana przez banki z ich własnych środków, w ramach umów zawartych z ARiMR w zakresie udzielania kredytów preferencyjnych.

Departament Wsparcia Krajowego

☎ 22 318 48 50

Zdjęcie: fotolia

Na wypłatę dopłat bezpośrednich za 2015 rok Agencja ma czas do końca czerwca

Kierownicy biur powiatowych ARiMR wysłali do części rolników zawiadomienia o przedłużeniu postępowania dotyczącego przyznania płatności za 2015 r., aby wykonać obowiązek wynikający z przepisów regulujących zasady udzielania tych dopłat.

Zawiadomienia wysyła się w przypadku, gdy decyzja o przyznaniu płatności bezpośrednich, płatności ONW, rolnośrodowiskowych i rolno-środowiskowo-klimatycznych oraz ekologicznej nie została wydana do 1 marca. W zawiadomieniach wyznacza się nowe terminy zakończenia spraw, które należy traktować jako maksymalne. W większości przypadków faktycznego wypłacenia środków należy spodziewać w znacznie szybszych terminach niż wskazane w zawiadomieniach. Agencja podejmuje wszelkie działania, aby jak najszybciej przekazać rolnikom należne środki finansowe. Do końca marca otrzymało je 85 proc. z nich.

Identyczne zawiadomienia były wysyłane do rolników również w latach poprzednich. Liczba zawiadomień zależała od ilości

spraw, dla których nie wydano decyzji o przyznaniu płatności do 1 marca roku następnego po złożeniu wniosku o przyznanie płatności. Na większą liczbę takich spraw w kampanii 2015 r. wpłynęły za niedbania poprzedniego kierownictwa resortu i Agencji, skutkują-

Oczekuje się, że ostatnie elementy systemu informatycznego będą gotowe w połowie kwietnia br., co pozwoli wydać decyzje tym rolnikom, którzy do tego czasu ich jeszcze nie otrzymają.

Jednocześnie ARiMR wyjaśnia, iż zgodnie z przepisami UE wypłaty

Wypłaty dopłat bezpośrednich za 2015 r. dokonuje się, zgodnie z unijnymi przepisami, w okresie od 1 grudnia do 30 czerwca 2016 r.

ce nieprzygotowaniem na czas nowego systemu informatycznego do obsługi wniosków. ARiMR informowała o tym w osobnym komunikacie zamieszczonym na stronie www.arimr.gov.pl („Fakty na temat płatności bezpośrednich” z dnia 18 lutego 2016 r.).

płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych w ramach PROW 2014-2020 dokonuje się w okresie od dnia 1 grudnia do dnia 30 czerwca 2016 r.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: ©Pantherstock/ Photogenica

Listy z kolejnością przysługiwania pomocy **młodym rolnikom** opublikowane na portalu ARiMR

Już wiadomo kto z młodych rolników, ubiegających się o wsparcie w 2015 r., może liczyć na otrzymanie 100 tys. zł premii na rozpoczęcie samodzielnego gospodarowania. Przypomnijmy, że wnioski o taką pomoc złożyło od 20 sierpnia

do 16 września 2015 r. 3313 osób. Po złagodzeniu w marcu br. przez ministra rolnictwa zasad przyznawania wsparcia młodym rolnikom, pracownicy ARiMR mogli zweryfikować złożone w ubiegłym roku wnioski i sporządzić listy określające kolej-

ność przysługiwania pomocy w poszczególnych województwach. Co istotne, dla wszystkich wnioskodawców, którzy uzyskali wymaganą liczbę punktów wystarczy pieniędzy.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90

Po dopłaty z tytułem prawnym

Ważne dla rolników, którzy chcą otrzymać płatności obszarowe za 2016 r. do gruntów dzierzawionych od ANR

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informuje, że od roku 2016 płatności bezpośrednie, płatności ONW, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna (PROW 2014-2020), płatność ekologiczna (PROW 2014-2020) i płatność rolnośrodowiskowa (PROW 2007-2013) do działek rolnych wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa (należących do ANR) przysługują tylko tym rolnikom, którzy na dzień 31 maja w roku złożenia wniosku posiadają tytuł prawny do tych działek.

Rolnik ubiegający się o przyznanie płatności bezpośrednich za 2016 r. do działek rolnych wchodzących w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa zobowiązany jest złożyć, najpóźniej do 31 sierpnia 2016 r., do kierownika biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji

i Modernizacji Rolnictwa oświadczenie, w którym wskazuje, z czego wywodzi ten tytuł prawny. Formularz oświadczenia można pobrać z portalu internetowego Agencji lub

w każdym biurze powiatowym ARiMR.

Biuro Prasowe
☎ 22 318 40 90

Zdjęcie: fotolia

Płatności obszarowe za 2016 r. do gruntów dzierzawionych od ANR otrzymają tylko ci rolnicy, którzy na dzień 31 maja w roku złożenia wniosku posiadają tytuł prawny do tych działek

Z pierwszej ręki

Prawie 257,4 mld zł wypłaciła Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od początku swojego istnienia, czyli od 1994 r., do 1 marca 2016 r. Z tej kwoty ponad 125,5 mld zł trafiło do rolników w ramach dopłat bezpośrednich. Blisko 74,3 mld zł to z kolei wsparcie wypłacone z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a 4,2 mld zł to pomoc przekazana ze środków Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013. Na dofinansowanie Wspólnej Organizacji Rynku Owoców i Warzyw ARiMR przekazała około 7,7 mld zł. Agencja wypłaciła także w ramach tzw. pomocy krajowej udzielanej z budżetu państwa 21,2 mld zł. Pieniądze te zostały przeznaczone m.in. na dopłaty do kredytów inwestycyjnych i kłęskowych, dofinansowanie kosztów utylizacji padłych zwierząt gospodarskich oraz wsparcie wypłacone do gruntów, które zostały zalesione w latach 2002-2003. Pozostała kwota została przekazana na rozwój wsi i obszarów wiejskich w ramach unijnych programów pomocowych wdrażanych przez ARiMR w latach 2002-2006.

Blisko 1,5 mld zł przekazała do 1 marca 2016 r. ARiMR z nowego Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Pieniądze te popłynęły na konta rolników głównie w ramach płatności ONW, rent strukturalnych, a także na Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenu zalesionego.

Od 15 marca można składać w ARiMR wnioski o przyznanie płatności obszarowych za 2016 r. Rolnicy, którzy złożą swoje wnioski do 16 maja, mogą liczyć na otrzymanie dopłat w należnej im wysokości. Kto nie zdąży złożyć wniosku w tym terminie, będzie miał jeszcze szanse zrobić to do 10 czerwca, ale

wówczas za każdy roboczy dzień opóźnienia należne płatności będą pomniejszane o 1%. Jeżeli rolnik pomyli się, a błąd nie będzie dotyczył płatności do zwierząt oraz płatności do zachowania zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie, będzie mógł złożyć korektę do wniosku bez żadnych konsekwencji finansowych do 31 maja. Zmiany dokonane po tym terminie spowodują zmniejszenie należnych płatności o 1% za każdy roboczy dzień opóźnienia. Do 18 kwietnia wnioski o przyznanie dopłat złożyło 250 tys. rolników.

279 wniosków na łączną kwotę 11,9 mln zł złożyli rolnicy ubiegający się o pomoc na *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN* finansowane z budżetu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. W naborze trwającym od 10 lutego do 10 marca 2016 r. można było wnioskować o wsparcie finansowe na inwestycje, które mają na celu ograniczenie przedostawania się do środowiska naturalnego związków azotu pochodzenia rolniczego, w tym m.in. na budowę lub

przebudowę płyt obornikowych, zbiorników lub płyt do przechowywania pasz soczystych, zakup niektórych typów dozowników nawozów naturalnych w postaci płynnej, czy wozów asenizacyjnych, rozrutników obornika i kompostu. Rolnik może otrzymać na *Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach OSN* maksymalnie 50 tys. zł, przy czym wysokość dofinansowania wynosi standardowo 50% poniesionych kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia, a 60% w przypadku młodych rolników.

Biuro Prasowe

☎ 22 318 40 90

Zdjęcia: fotolia, ©Pantherstock/ Photogenica, Stowarzyszenie Producentów Ryb Łososiowatych

Wizyta w Indiach

Pobudzeniu współpracy i wymiany handlowej pomiędzy Polską a Indiami służyła trzydniowa, marcowa wizyta grupy roboczej z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, której przewodniczyła podsekretarz stanu Ewa Lech. Członkowie polskiej delegacji odbyli spotkania z przedstawicielami instytucji odpowiedzialnych w Republice Indii za sprawy rolnictwa, rozwoju wsi, przetwórstwa rolno-spożywczego i inspekcji jakości produktów rolnych. Mimo notowanej na przestrzeni ostatnich 4 lat tendencji wzrostowej w wymianie handlowej między oboma krajami, polski eksport osiągnął w 2015 r. wartość jedynie 10 mln USD, podczas gdy import z Indii wyniósł 73 mln USD. Jednakże, biorąc pod uwagę wielkość rynku indyjskiego i jego niezwykłą chłonność, w ostatnim okresie nastąpiło nasilenie starań polskiej administracji zmierzających do szerszego otwarcia tego rynku dla naszych produktów. Lutowa wizyta wicepremiera prof. P. Glińskiego, bieżące spotkania grupy pod przewodnictwem wiceminister Ewy Lech, planowana wizyta w Polsce minister przetwórstwa spożywczego H. Kaur Badal oraz zaplanowana na jesień podróż prezydenta Andrzeja Dudy do Indii powinny zaowocować wzrostem eksportu i zwiększeniem wolumenu sprzedaży polskich specjalności w tym kraju.

Spotkania polskiej grupy roboczej dotyczyły następujących kwestii:

- uproszczenia dostępu polskich jabłek do rynku indyjskiego. Obecnie dopuszcza się możliwość przywozu tych owoców i poddania zabiegowi fumigacji w porcie docelowym, co jest zabiegiem kosztownym. Dzięki rozmowom przyspieszono prace nad dopuszczeniem tańszej

i dogodniejszej dla Polski metody spełnienia wymogów bezpieczeństwa produktu – tzw. cold treatment;

- dopuszczenia przywozu polskiej wieprzowiny, drobiu i wyrobów drobiowych. Uzgodniono kolejne kroki zmierzające do szybszego uznawania polskich świadectw dla mięsa wieprzowego poddanego obróbce termicznej oraz dla mięsa drobiowego;
- finalizowania porozumienia o współpracy pomiędzy polskim Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi a indyjskim Ministerstwem Przetwó-

stwa i Dobrobytu Farmerów Ashokiem Kumarem Anguraną i Shobaną Patanayakiem, wiceministrem w Ministerstwie Rozwoju Wsi S. M. Vijayanandem, a także kierującym Dyrektoriatem ds. Ochrony Roślin, Kwarantanny oraz Przechowalnictwa dr. S. N. Sushilem.

Polska delegacja uczestniczyła także w otwarciu największych w Indiach targów rolno-spożywczych Aahar, podczas których nasze Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zorganizowało stoisko prezentujące

Stoisko prezentujące polską ofertę na największych w Indiach targach rolno-spożywczych AAHAR 2016

stwa Spożywczego. Treść tego porozumienia została już w dużej części uzgodniona, a podczas rozmów ustalono kolejne kroki, które powinny pozwolić na jego parafowanie podczas jesiennej wizyty prezydenta Dudy w Indiach.

Kolejne rozmowy przeprowadzono z: podsekretarzem stanu w Ministerstwie Przetwórstwa Spożywczego Jagdishem Prasadem Meeną, przewodniczącym Urzędu ds. Standardów i Bezpieczeństwa Żywności Indii (FSSAI) Ashishem Bahuguną, wice-ministrami w Ministerstwie Rolnictwa

polską ofertę. Dyskusję z licznymi importerami działającymi na rynku indyjskim, w tym przewodniczącym Forum Indyjskich Importerów Żywności FIFI Amitem Lohani oraz przedstawicielem Adani Group Sri-vasatavą Ramanujam, uzupełniła prezentacja polskich potraw i produktów, zorganizowana wspólnie przez Ambasadę RP w New Delhi oraz ARR.

Biuro Promocji Żywności

☎ 22 376 71 11

Zdjęcie: archiwum ARR

Rola spółtek strategicznych

Agencja Nieruchomości Rolnych sprawuje nadzór właścicielski nad 42 spółkami strategicznymi Skarbu Państwa. Podstawowym celem działalności spółtek strategicznych jest prowadzenie hodowli roślin oraz zwierząt gospodarskich, właściwa realizacja programów hodowlanych, a także kreowanie postępu biologicznego w celu zaspokojenia potrzeb polskiego rolnictwa.

Spółki ze względu na prowadzoną w nich hodowlę umieszczoną zostały w wykazie spółtek hodowli roślin uprawnych oraz hodowli zwierząt gospodarskich o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. Ich listę zawiera Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 lipca 2011 r. zaktualizowane w dniu 13 grudnia 2013 r. Aktualnie można wydzielić trzy grupy spółtek: hodowli roślin – 8, hodowli zwierząt gospodarskich – 20, oraz hodowli koni – 14.

Rozwój rolnictwa w coraz większym stopniu zależy od wdrażania postępu biologicznego. Dzięki niemu uzyskuje się wzrost produktywności roślin

i zwierząt, zwiększoną odporność na choroby, lepsze dostosowanie do miejscowych warunków glebowo-klimatycznych. Postęp biologiczny zwiększa konkurencyjność polskiego rolnictwa, gdyż prowadzi do zmniejszenia kosztów produkcji i umożliwia dostosowanie jakości produktów do wymagań konsumentów. Jednym z instrumentów wprowadzania postępu biologicznego w rolnictwie są właśnie spółki strategiczne.

Hodowla roślin stanowi podstawowe ogniwo w łańcuchu postępu biologicznego: badania naukowe – hodowla – nasiennictwo – produkcja. Dostarcza nowych, bardziej wydajnych i odpornych na choroby

i szkodniki odmian roślin uprawnych, które są najtańszym czynnikiem warunkującym postęp w produkcji roślinnej. W spółkach hodowli roślin rolniczych gromadzony jest najcenniejszy materiał genetyczny i tworzone są odmiany roślin zbożowych, strączkowych i motylkowatych oraz traw, buraka cukrowego, buraków pastewnych, ziemniaka i rzepaku. Natomiast w spółkach hodowli roślin ogrodniczych gromadzony jest materiał genetyczny i tworzone są odmiany warzyw i roślin ozdobnych. Spółki Agencji prowadzą zarówno hodowlę twórczą, jak i hodowlę zachowawczą odmian. Hodowlą twórczą w spółkach rolniczych objętych jest 29 gatunków (taksonów), hodowlą zachowawczą – 45 gatunków roślin. W spółkach ogrodniczych hodowla twórcza dotyczy 15 gatunków, a zachowawcza 39 gatunków warzyw. W roślinach ozdobnych prowadzona jest prawie wyłącznie hodowla zachowawcza.

Krowy rasy highland z Ośrodka Hodowli Zarodowej w Garzynie

Spółki hodowli roślin systematycznie dostarczają polskiemu rolnictwu nowe odmiany o poprawionych cechach plonowania i użytkowania, które są dostosowane do naszych warunków glebowo-klimatycznych. W 2015 r. spółki zarejestrowały 22 nowe odmiany, w tym 17 roślin rolniczych i 5 ogrodniczych. Postęp hodowlany to

stanu z 2015 r. zarejestrowanych było 100 odmian roślin rolniczych w 27 krajach świata i 105 odmian roślin warzywnych w 6 krajach. Są to odmiany zarejestrowane w krajowych rejestrach odmian, których sprzedaż miała miejsce w ostatnich 5 latach. Warto podkreślić, że nowe odmiany zbóż i warzyw wyhodowane w spółkach agencyjnych

rzywne (58,5%), rośliny rolnicze (40,1%) oraz ozdobne (1,4%).

Spółki ANR odgrywają również bardzo dużą rolę w realizacji krajowych programów genetycznego doskonalenia zwierząt. Dotyczy to zwłaszcza hodowli bydła mlecznego, ze względu na jego wysoki potencjał. Tę hodowlę prowadzi 39 spółek, w których są hodowane 25 673

Hodowla roślin w spółkach Agencji dostarcza nowych, bardziej wydajnych i odpornych na choroby i szkodniki odmian roślin uprawnych

nie tylko rejestrowanie nowych odmian, ale również liczba odmian pozostających w Rejestrze. Spółki Agencji zarejestrowały 365 odmian roślin warzywnych oraz 282 odmiany roślin rolniczych. Niezmiennie spółki ANR odgrywają dominującą rolę w hodowli roślin w Polsce a potwierdza to fakt, że posiadają 47,5% odmian roślin rolniczych i 59,8% odmian roślin warzywnych pochodzących z krajowej hodowli wpisanych w Rejestrze Odmian. Natomiast udział odmian spółek ANR we wszystkich odmianach wpisanych do Rejestru Odmian wynosi 32,2%.

O imponującym dorobku spółek roślinnych świadczy ekspansja polskich odmian w świecie. Według

otrzymują liczne nagrody na prestiżowych targach. Przykładem może być tegoroczna Polagra-Premiery, podczas której spółki hodowli roślin rolniczych i ogrodniczych zdobyły aż 10 z 13 złotych medali.

Produkcja nasienna jest prowadzona na powierzchni blisko 17,6 tys. ha. Ponad 60% powierzchni upraw nasiennych przypada na grunty użytkowane przez spółki. Reszta nasion produkowana była poza spółkami, w ramach kontraktacji. W strukturze gatunkowej upraw nasiennych roślin rolniczych dominują zboża (65,3%), strączkowe (16,6%), motylkowate i trawy (7,2%) oraz ziemniak (3,0%). Zaś w strukturze gatunkowej roślin ogrodniczych przeważają rośliny wa-

krowy. Najwyższy udział w populacji krów ma rasa polska holsztyńsko-fryzyjska (24 808 szt.) w dwóch odmianach: czarno-białej i czerwono-białej. Ponadto utrzymywane były następujące rasy: simentalska, jersey, polska czerwono-biała, polska czerwona.

Krowy agencyjne stanowią jedynie 3,9% krów będących pod kontrolą użyteczności w kraju. Od tej stosunkowo małej populacji pochodzi jednak prawie połowa krajowego postępu hodowlanego. Na potrzeby programu genetycznego doskonalenia bydła mlecznego dostarczany jest męski materiał hodowlany, a na potrzeby hodowli terenowej wysokiej jakości jałówki cielne. Spółki ANR posiadają 1386 matek

buhajów. Stanowiły one 67% ogółu matek buhajów w kraju. Ponadto ze spółek tych pochodzą 263 rozplodniki przeznaczone do rozrodu naturalnego oraz 41 buhajów zakupionych przez zakłady unasieniania.

W 2015 r. średnia wydajność w stadach ANR wyniosła 10 599 kg mleka, 408 kg tłuszczu i 353 kg białka, przy zawartości 3,85% tłuszczu

do hodowli masowej 1018 jałowic cielných oraz 244 krowy.

Spółki agencyjne osiągają również sukcesy w pracach hodowlanych prowadzonych w stadach zarodowych trzody chlewnej. Celem tych prac jest produkcja materiału reprodukcyjnego na potrzeby hodowli terenowej. W spółkach Agencji utrzymywane są następujące ra-

drastyczne ograniczenie populacji. Główną przyczyną zapaści jest brak opłacalności produkcji owczarskiej. Wełna stała się produktem ubocznym, a wpływy z jej sprzedaży często nie pokrywają kosztów strzyży. Niskie ceny na żywiec jagnięcy i brak zainteresowania materiałem hodowlanym pogłębiają trudną sytuację. Zadaniem spółek ANR jest utrzymywa-

Obora krów rasy holsztyńsko-fryzyskiej w Ośrodku Hodowli Zarodowej w Garzynie

czu i 3,33% białka. W stosunku do krajowej populacji krów ocenianych, wydajność w stadach Agencji była wyższa o: 2828 kg mleka, 90 kg tłuszczu i 92 kg białka. Trzy spółki osiągnęły wydajność mleka ponad 12 000 kg.

Ośrodki hodowlane należące do Agencji odgrywają szczególną rolę w doskonaleniu populacji masowej bydła mlecznego. Na liście buhajów proponowanych, w sezonie 2015/3 (grudzień 2015 r.), do inseminacji w rasie polskiej holsztyńsko-fryzyskiej umieszczono 97 rozplodników hodowli spółek Agencji, co stanowiło 48% buhajów hodowli krajowej. Spółki Agencji sprzedają również żeński materiał hodowlany. W 2015 r. sprzedano

sy świń: wielka biała polska, polska biała zwistoucha, duroc. Produkowany jest materiał czystorasowy oraz krzyżówkowy w różnych zestawach genotypowych. Na przestrzeni kilku lat zakres chowu i hodowli trzody chlewnej prowadzonej przez spółki ANR uległ znacznemu ograniczeniu, zmniejszyła się również liczba ośrodków utrzymujących ten gatunek zwierząt. Na koniec 2015 r. w 5 spółkach utrzymywane były 402 lochy objęte oceną hodowlaną. Spółki sprzedały w 2015 r. 360 knurków hodowlanych i 1718 loszek hodowlanych (więcej niż w roku poprzednim).

Jeśli chodzi o hodowlę owiec, to w Polsce, od wielu lat, obserwuje się stopniowe, a w niektórych okresach

nie i prowadzenie pracy hodowlanej w dwóch grupach ras owiec: matczynych – merynos i ojcowskich – rasy mięsne. Równocześnie rozwijane są nowe techniki oceny wartości użytkowej w celu doskonalenia wartości genetycznej i użytkowej posiadanych zwierząt. Ponadto stada owiec ANR służą jako materiał do szkoleń specjalistów oraz do prowadzenia wdrożeń i prac eksperymentalnych doskonalących techniki produkcji i poziom użytkowości zwierząt. Aktualnie hodowla owiec i produkcja owczarska prowadzona jest w 5 spółkach ANR. Na koniec 2015 r. stan matek owczych wynosił 1368 szt., co stanowi około 2,0% pogłowia matek wpisanych do ksiąg w kraju.

Jeśli chodzi o programy dotyczące hodowli koni, to Stadniny Koni i Stada Ogierów dostosowują liczbę hodowanych koni zarówno do potrzeb krajowej hodowli, jak również do zapotrzebowania rynku. Obecnie liczba posiadanych klaczy poszczególnych ras w Stadninach i liczba ogierów utrzymywanych w Stadach Ogierów stanowią niezbędną pulę genetyczną oraz minimum do zachowania cennych rodzin żeńskich i linii męskich. W 2015 r. hodowlę 9 ras koni prowadziło 15 spółek oraz 6 jednostek hodowli koni włączonych do innych spółek hodowlanych.

Stadniny w spółkach nadzorowanych przez ANR posiadają klacze o najwyższym potencjale genetycznym. Ciągłe też poddawane są one ocenie i selekcji. Hodowla z indywidualnym systemem doboru osobników do kojarzeń, pozwala na uzyskiwanie postępu genetycznego i doskonalenie pożądaných cech rasy. Dla hodowli krajowej najważniejsze są stadniny koni czystej i pełnej krwi oraz półkrwi, a także utrzymujące rodzime rasy zachowawcze. Stadniny hodujące konie ras szlachetnych, będące materiałem wyjściowym do produkcji koni sportowych oraz stadniny prowadzące stada zachowawcze, ze względu na swój misyjny charakter, nie są w stanie skutecznie konkurować na zasadach rynkowych. Zachowanie, przynajmniej w części, najwartościowszej substan-

cji zarodowej hodowli koni pod nadzorem Państwa, stanowi gwarancję utrzymania bezcennego materiału, bez względu na warunki zewnętrzne i zachowanie rynku. Stwarza to podstawy dla utrzymania wysokiego poziomu hodowli koni w Polsce.

Najcenniejszy i najstarszy materiał genetyczny w kraju posiada hodowla koni arabskich czystej krwi. Konie tej rasy hodowane w Polsce należą do najlepszych na świecie. Świadczą o tym nie tylko liczne wygrane na pokazach i czempionatach, ale również rekordowe sumy osiągnięte przez polskie araby na aukcjach.

Utrzymanie i rozwój krajowej hodowli twórczej roślin i zwierząt wynika z potrzeby zapewnienia polskiemu rolnictwu dostępu do wysokiej jakości materiału nasiennego roślin oraz genetycznego zwierząt. Ponadto chroni rodzime rolnictwo przed ewentualnymi chorobami czy epidemiami, jakie mogą wystąpić w innych krajach oraz pozwala realizować własne cele hodowlane, które nie zawsze są zbieżne z zadaniami zagranicznych firm. Produkty polskiej hodowli są dobrze przystosowane do warunków glebowo-klimatycznych naszego kraju.

Spółki strategiczne odgrywają ogromną rolę w rozwoju polskiego rolnictwa. Ze względu na ich różną kondycję finansową oraz wyniki działalności hodowlanej istnieje ko-

nieczność oceny ich dotychczasowej działalności oraz – w razie potrzeby – opracowanie programu naprawczego, zgodnie z obecnymi potrzebami polskiego rolnictwa. W tym celu powołany został Zespół ds. reformy spółek. Jego zadaniem jest wybór spółek niezbędnych do realizacji zadań ustawowych, w tym wynikających z ustawy o rozrodzie; wypracowanie jednolitych procedur odnośnie bieżącego funkcjonowania spółek, ujednoczenie zasad gospodarowania majątkiem i wypracowanie kodeksu dobrych praktyk. Przygotowane zostaną również szczegółowe procedury finansowania poszczególnych jednostek. Z kolei potencjał ekonomiczny poszczególnych podmiotów zostanie dopasowany do wyznaczonych im wcześniej funkcji ustawowych. Niezależnie od tego w pierwszej połowie roku przy Prezesie Agencji Nieruchomości Rolnych powołana zostanie Rada Naukowo-Konsultacyjna. Będzie złożona z profesorów i samodzielnych pracowników naukowych. Jej zadaniem będzie inicjowanie kierunków w zakresie działalności badawczo-rozwojowej, komercjalizacji badań w spółkach ANR, wprowadzania innowacji w odniesieniu do hodowli roślin i zwierząt, nasienictwa oraz biogospodarki.

Biuro Rzecznika Prasowego

☎ 22 45 25 506

Zdjęcia: archiwum ANR, archiwum MRiRW

Biuletyn informacyjny nr 4/2016 (187). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Joanna Czaplą, Waldemar Guba, Grażyna Kapelko, Ewa Markowska-Bzducha, Justyna Matys, Dariusz Nieć, Krystian Poptawski, Bogusław Rzeźnicki, Karolina Dziewulska-Siwiek, Waldemar Sochaczewski, Aleksandra Szelągowska, Agnieszka Szymańska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Projekt graficzny: Paulina Furman, Artur Kubat. **Współpraca:** Alicja Daniluk-Jankowska. **Zdjęcia na str. 1, 2 i 3:** © Pantherstock / Photogenica, fotolia. **Zdjęcia na I str. okładki:** fotolia, © Pantherstock / Photogenica.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68, fax (22) 623 15 00.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa <http://www.minrol.gov.pl>; <http://www.arimr.gov.pl/dla-beneficjenta/biblioteka.html>;

ISSN 1233-9784. Podpisano do druku: 19 kwietnia 2015 r.

Nakład: 8 000 egz. **Druk:** Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Polska wieś to skarb, który jest tuż obok, niemal na wyciągnięcie ręki.
Warto samemu się przekonać, jak pięknie łączy się tu tradycja i nowoczesność,
spokój i energia, piękno natury i oryginalność stylów.

Na wsi czeka nas moc atrakcji i pozytywnych zaskoczeń o każdej porze roku!

O szczegółach czytaj na stronie <http://www.polska.travel/odpoczywajnawsi/>

Nie wypalaj traw!

**Grożą za to kary
i cofnięcie dopłat bezpośrednich**